

Talousarvio 2019

Taloussuunnitelma 2020–2021

Kihniön kunta

Sisällysluettelo

OSA I.....	1
Kunnanjohtajan katsaus	1
Yleistä vuoden 2019 talousarviosta ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmasta	1
Keskeiset investoinnit 2019	5
Rahoitus	6
Tulevaisuuden näkymät	6
Kuntastrategia	8
Talouden tilastotietoja 2015–2021	9
Talousarvion osa-alueet	10
Tuloslaskelmaosa	11
Rahoitusosa	11
Käyttötalousosa	11
Investointiosa	11
Talousarvion perustelut / käyttötalousosa	12
Yleistä	12
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	13
Hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus	14
Tavoitteet konserniyhtiöille	14
Kunnanhallitus	15
Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue	15
Yleishallinnon tehtäväalue	16
Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue	18
Työllisyyden tehtäväalue	19
Sosiaali- ja terveystoimi	19
Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue	30
Maaseututoimen tehtäväalue	31
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle	31
Sivistyslautakunta	33
Hallinnon tehtäväalue	33
Lasten päivähoidon tehtäväalue	33
Perusopetuksen tehtäväalue	35
Keskiasteen koulutuksen tehtäväalue	37
Muun sivistystoimen tehtäväalue	38
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueelle	40
Tekninen lautakunta	43
Yksityisteiden tehtäväalue	43
Ympäristönsuojelun tehtäväalue	43
Hallinnon tehtäväalue	43
Palo- ja pelastustoimen tehtäväalue	43
Maankäytön suunnittelun tehtäväalue	43
Kiinteistöjen tehtäväalue	44
Liikenneväylien ja yleisten alueiden tehtäväalue	44
Jätehuollon tehtäväalue	44
Vesi- ja viemärlaitoksen tehtäväalue	45
Teknisten palveluiden tehtäväalue	45
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle	45
Tuloslaskelma	47
Kriisikuntakriteerit ja alijäämän kattaminen	48
Investointiosa	52
Rahoituslaskelma	53

Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2019	55
Historiatiedot ja vuoden 2019 talousarviokehys hallintokunnittain	56

OSA II

Talousarvion numero-osa.....	
Tuloslaskelma 2019	
Investoinnit 2019	

OSA III

Taloussuunnitelma 2019 – 2021.....	
Tuloslaskelma 2019 – 2021	
Investoinnit 2019 – 2021	
Rahoitussuunnitelma 2019 – 2021	

OSA IV / Liite

Kihniön kuntastrategia 2025.....	
---	--

OSA I

Kunnanjohtajan katsaus

Yleistä vuoden 2019 talousarviosta ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmasta

Vuosikate on noin 252.368 euroa negatiivinen. Poistojen jälkeen talousarvio on alijäämäinen noin 850.637 euroa. Siirtoviemärin investointivarausten vuosittaisella purkamisosuudella alijäämää kertyy lopulta 765.683 euroa. Jäljempänä olevat vertailut vuoden 2018 talousarvioon ovat hyväksytyt talousarvion mukaisia.

Käyttötalousosa

Talousarvion bruttomenot lisääntyvät edellisen vuoden talousarvioon verrattuna noin 1.88 % ja euroissa 273.077 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimi

Kihniön kunta ja Parkanon kaupunki päättivät helmikuussa 2015 muodostaa sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen. Vastuukuntana toimii Parkanon kaupunki. Parkanon kaupungin suorittaman sote:n kilpailutuksen ja kokonaisulkoistuksen jälkeen palveluntuottajaksi siirtyi Pihlajalinnan Terveys Oy (nykyisin nimellä Kolmostien terveys Oy), joka tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Parkanon kaupungin ohella myös Kihniön kunnalle. Viranomaistehtävistä vastaa Parkanon kaupunki.

Sote- hinta vuodelle 2018 ja siitä eteenpäin muodostuu Kihniön palvelusopimuksen mukaisesti siten, että

Neljännän sopimusvuoden alusta lähtien pohjana vuosittaiselle hinnan tarkistamiselle ovat julkisten menojen muutokset sekä väestön määrän ja ikärakenteen muutokset seuraavasti laskettuina:

- 50 prosenttia hinnasta voidaan tarkistaa julkisten menojen hintaindeksin (2005=100) kuntatalouden tehtäväalueen 12, Sosiaali- ja terveystoimi, pistelukeman perusteella. Kunkin vuoden lokakuun lopussa käytettävissä olevaa viimeisintä indeksin pistelukemaa verrataan edellisen vuoden lokakuun lopun indeksin pistelukemaan, ja tämä muutosprosentti muodostaa 50 % hinnantarkistuksesta.
- 15 % hinnasta voidaan tarkistaa Kihniön väestön kokonaismäärän muutoksen perusteella. Kunkin vuoden lokakuun lopun väestömäärää verrataan edellisen vuoden lokakuun/joulukuun lopun väestömäärään ja muutosprosentti muodostaa 15 % hinnantarkistuksesta. Väestömäärätiedot tarkistetaan Väestörekisterikeskuksesta.
- 35 % hinnasta voidaan tarkistaa Kihniön yli 75-vuotiaiden määrän muutoksen perusteella. Kunkin vuoden lopun yli 75-vuotiaiden määrää verrataan edellisen vuoden lopun yli 75-vuotiaiden määrään ja muutosprosentti muodostaa 35 % hinnantarkistuksesta. Yli 75-vuotiaiden lukumäärätieto tarkistetaan Tilastokeskuksen tilastosta "Väestö alueittain iän ja sukupuolen mukaan", joka julkaistaan vuosittain maaliskuussa.

Lisäksi erikoissairaanhoidon kustannusten tarkistaminen:

Erikoissairaanhoidon kustannusvastuun enimmäishintaa tarkistetaan toiselle ja kolmannelle sopimusvuodelle 2 % vuosittain. Lähtötaso määräytyy vuoden 2014 tilinpäätöksen mukai-

sesti -2 %. Erikoissairaanhoidon kustannusvastuun enimmäishintaa tarkistetaan neljännen sopimusvuoden alusta vuosittain Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntien keskimääräisen erikoissairaanhoidon asukaskohtaisen nettomenojen muutoksen perusteella.

Kokonaishinta vuodelle 2017 oli 7.953.576 euroa. Hintaa vuodelle 2018 ei ole vahvistettu johtuen joidenkin muuttujalukujen epäselvyydestä ja tulkintaerimielisyyksistä vastuukunnan kanssa. On odotettavissa, että hinta ei muutu merkittävästi ja rahoitusosuus on joka tapauksessa miinusmerkkinen. Mainittakoon, että Kihniön kunnan väkiluku on laskusuuntainen ja yli 75- vuotiaiden osuus ei ole tämän hetkisen tiedon mukaan nousussa. Palveluntuottajan kanssa on sovittu, että vuoden 2019 alkukuukaudet mennään edellisen vuoden kuukausihinnalla ja tilastokeskuksen lukujen valmistuttua maksu ajantasaistetaan takautuvasti. Vuodelle 2018 on budjetoitu 8.006.494 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen ulkoistamiseen eivät kuulu:

- kiinteistömenot terveys- ja palvelukeskus, terveystalo, (noin 150.000 €) jäävät kunnan teknisen toimen menoksi ja Arttu Hoiva-asunnot (tehta 30 asuntoa) läpivirtaus vuokrina kunnanhallituksen alaisena noin 174.00 euroa.
- eläkemenoperusteiset maksut (noin 168.500 €)
- ympäristöterveydenhuollon kustannukset (eläinlääkintä, terveystarkastus) Sastamalan kaupungilta hankittavat palvelut joiden kustannukset arvioitu noin 158.128 €

Perusturvalautakunta lakkautettiin kunnanvaltuuston päätöksellä 8.10.2015 §:ssä 23. Tämän jälkeen siirryttiin yhteistoiminta-alueen (Kihniö-Parkano) yhteiseen perusturvalautakuntaan.

Suurimpia rakennusinvestointeja ovat:

- terveys- ja palvelukeskukseen tulevaa 3- tien Terveys Oy:n vetämää lastensuojelun sijaishuollonyksikköä varten tehtävät muutostyöt 20.000 euroa. Kolmostien Terveys Oy tulee vuokraamaan remontoitua tilat.

Vuotta 2019 leimaa toiminnallisesti aktiivinen osallistuminen / odottaminen tulevan sote- ja maakuntauudistuksen sisältöjen lopulliseen muovautumiseen. Valiokuntamietinnöt sotesta on annettu perustuslakivaliokunnalle marraskuussa. Perustuslakivaliokunta tarkastelee muutettuja asiakokonaisuuksia ja tämän jälkeen eduskunnan täysistunto äänestää asian eteenpäinmenosta, mikäli perustuslakivaliokunta ei näe asiassa enää korjattavaa. On vähintäänkin epätodennäköistä, että ruuhkautunut perustuslakivaliokunta kykenee antamaan esityksensä vielä tämän vuoden puolella. Päälinjausten mukaan sote- ja maakuntauudistus tulee käsittämään 18 maakunnallista itsehallintoaluetta. Maakuntien toiminta alkaa vuoden 2021 alusta.

Sivistystoimi

Sivistyslautakunnan osalta menot lisääntyvät vuoden 2018 talousarvioon verrattuna noin 5,0 % 164.051 €. On huomattava, että myös tulot nousevat 148.020 euroa. Kihniön sivistystoimessa on siirrytty syksyllä 2007 lakkautettujen kyläkoulujen myötä yhden koulun (ylä- ja ala-aste + esikoulu) yhtenäiskoulujärjestelmään. samassa rakennuksessa toimii myös uusi päiväkot.

Kolmostien terveyden suunnitelman lastensuojeluyksikkö Taimitarhan perustamisesta Terveys- ja palvelukeskuksen pohjoiseen siipeen arvioidaan lisäävän sivistystoimen kustannuksia n. 100.000 euroa. Kustannukset voidaan laskuttaa lähettäviltä kunnilta.

Valtionosuusuudistuksen seurauksena kunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa kotikuntakorvaustulot ja -menot. Tulevana vuonna ko. kirjaus aiheuttaa sivistystoimelle noin 60.000 euron lisäkulut. Lisätuloja kirjataan noin 80.000 euroa. Lastensuojeluyksikön perustaminen ja oppilaiden opetuksesta aiheutuneiden menojen laskuttaminen lähettäjäkunnilta lisää tuloja.

Talousarviossa henkilöstökulut nousevat 8,49 %. Nousua euroissa on 179.895 euroa.

Opetustoimen henkilöstössä on yhden opettajan vähennys. Osa-aikainen opettaja eläköityi ja virkavapaalla ollut opettaja irtisanoutui. Vain toinen virka täytettiin ja muut opetustunnit jaettiin talon sisäisesti. Sivistystoimessa työskentelee yhteensä 10 koulunkäynninohjaajaa. Ohjaajista työskentelee esiopetuksessa 1, perusopetuksessa 7 ja erityisopetuksessa 2.

Peruskoululaisten iltapäivätoimintaan on varattu rahat syksystä 2007 alkaen. Vuonna 2019 toiminta on jälleen kokovuotista.

Sivistystoimi sisältää myös lasten päivähoidon.

Uuden kuntalain mukaista nuorisovaltuustotoimintaa jatketaan täysipainoisesti myös vuonna 2019

Suurimmat investoinnit:

- Kirjaston asiakaspalvelupisteen ajantasaistaminen ja itsepalvelulainausautomaatin hankinta. Kirjasto on rakennettu vuonna 1988, eikä siihen ole tehty kertaakaan sinä aikana peruskorjaus- / ajantasaistamisremonttia. Avi on myöntänyt hankkeeseen 6.000 euroa, joka on maksettu vuoden 2018 aikana. Avustuksen käyttöaika on vuoden 2019 loppuun. Määräraahatarve on 20.000 euroa.

- Yhtenäiskoulun ruokasalin yhdistäminen aulatilaan. Uuden opetussuunnitelman myötä tarvitaan yhä enemmän opetustiloja. Ruokasali on käyttämättömänä suurimman osan päivää. Suunnitelmissa osa ruokasalista erotetaan liukuovella ja rauhoitettaisiin keittiön käyttöön ja osa tilasta olisi opetuskäytössä. Yhteys aulaan saadaan purkamalla pari seinäelementtiä. Määrärahantarve 10.500 euroa

- Yhtenäiskoulun keittiökoneiden hankinta. Määräraahatarve 25.000 euroa.

Sivistystoimenjohtaja toimii sivistystoimen osastopäällikkönä. Sivistystoimenjohtajana toimii Matti Sillanpää. Sivistystoimenjohtaja hoitaa myös rehtorin virkatehtäviä.

Sivistyslautakunta seuraa aktiivisesti talousarvion toteutumista, jotta hallintokunta pysyy päätetyssä budjetissa. Myös toiminnan kehittäminen kuuluu tähän erottamattomana osana.

Yleishallinto

Yleishallinnon kulut nousevat edellisestä vuodesta 21.692 euroa ja 0,23 %.

Perusturvalautakunnan lopettamisen ja siirtyminen kuntien väliseen yhteislautakuntaan tarkoittaa sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon sopimuskustannukset ja jäljelle jäävät sote-

menot (eläkemenoperusteiset, ympäristöterveydenhuolto) kirjataan yleishallinnon tehtäväalueelle.

Yleishallinnon tehtäväalueelle kirjataan yleishallinnon lisäksi sosiaali- ja terveystoimen os-topalvelut ja mm.seuraavat avustukset: vauvaraha (6.000€), ev.lut.srk diakonin palkka-avustus (1.000€).

Yleishallinnossa on kahden toimistosihteerin täysipäiväinen työpanos. Kunnan palkkahallinto hoidetaan useiden vuosien ulkoistuksen jälkeen itse.

Kunnanhallitus perusti kokouksessaan 27.9.2017 § 154 kunnanhallituksen alaisen elinvoimatoimikunnan.

Elinvoimatoimikunnan tehtäväksi määritettiin seuraavat asiakokonaisuudet.

1. vastaa elinkeinoasioiden valmistelusta;
2. vastaa maankäyttöön liittyvien asioiden valmistelusta;
3. vastaa kunnan elinkeinotoimen toimenpideohjelman valmistelusta;
4. vastaa markkinointiasioiden valmistelusta;
5. vastaa kunnan vetovoimaisuutta lisäävien toimenpiteiden valmistelusta.

Kehittämistoimenpiteisiin on kirjattu 50.000 euroa (elinvoimatoimikunta). Konsultointi / -lakimiespalveluihin 10.000 euroa.

Kristiina Mäkelä toimii hallinto- ja taloustoimen osastopäällikkönä ja Marita Törmä toimii talouspäällikkönä.

Kihniön kunta on tehnyt lakimääräisen yhteistoimintasopimuksen maaseutuviranomaisteh-tävien hoidosta: Honkajoen, Jämijärven, ja Pomarkun kuntien sekä Parkanon ja Kankaan-pään kaupunkien kanssa. Sopimus tuli voimaan 1.1.2013 ja jatkuu toistaiseksi voimassa-olevana. Palveluiden järjestäjänä toimii Kankaanpään kaupunki.

Talousarviovuotena toimitetaan eduskuntavaalit, Euroopan parlamenttivaalit ja mahdolliset maakuntavaalit.

Tekninen toimi

Vuonna 2019 teknisen toimen menot on arvioitu olevan 1.956.232 euroa, joka on noin 4,75 % enemmän kuin vuoden 2017 tilinpäätös osoittaa (88.741 euroa) ja 87.334 euroa enem-män kuin vuoden 2018 talousarvio (4,67%)

Kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti kunnan omistamat kiinteistöt on luokiteltu (nk. "sal-kutus"). Kiinteistöt luokitellaan kuntonsa mukaisesti: pidettäviin, kehitettäviin ja luovutetta-viin kiinteistöihin.

Laitosmiespalveluissa on tapahtunut – ja tulee tapahtumaan – muutoksia sillä lähivuosina henkilökuntaa on eläköitymässä. Riittävän ammattitaitoisen, ja määrältään riittävän henki-löstön rekrytoinnista tulee huolehtia ajoissa, jotta toiminnan muutoksiin voidaan varautua, eikä eläkkeelle siirtymisistä aiheudu toiminnallisia tai taloudellisia riskejä. Myös työyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskien hallintaa joka vielä korostuu pienessä työyhteis-össä. Työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota jatkossakin koko teknisellä toimialalla.

Kirkonkylän vanha koulu, Vuokratorpan rivitalo ja Siltanevan pienkerrostalo ovat olleet tyhji-

nä ja niille on yritetty etsiä jatkokäyttöä. Kunnanhallitus on asettanut asuintalot myyntiin. Ainoastaan Vuokratorpasta tuli ostotarjous, jonka kunnanhallitus hylkäsi liian alhaisena. Kiinteistöillä on suurehko kirjanpitoarvo taseessa. Kirkonkylän vanhalle koululle esitetään budjetissa 40.000 euron purkumäärärahaa.

Vesilaitoksen yhtiöittämisselvityksen käynnistäminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2019. Mikäli yhtiöittämisselvitys osoittaa hyödyllisyytensä on myös toteutus tarkoituksenmukaista aloittaa jo vuoden 2019 puolella.

Tekninen lautakunta on päättänyt jatkaa kunnassa kiinteistökartoitusprojektia. Projektia varten on talousarvioon varattu 15.000 euron määräraha kartoitustyön maasto-osuuden tekemiseen kesäkaudella 2019. Projektin tarkoituksena on saattaa kunnan rakennusrekisteri ajan tasalle koska rekisterin tietoja tarvitaan moniin eri yhteyksiin mm. kiinteistöveron määrittämiseen.

Ympäristönsuojelun palvelut ostetaan edelleen Parkanon kaupungilta 1 pv / vko. Ympäristönsuojelun tavoitteena toteumavuonna ovat pohjavesikohteet eli nk. Sokka-hankkeessa (Suomen ympäristökeskuksen koordinoima valtakunnallinen soranottoalueiden tila ja ympäristöriskit) esiin nousseet kohteet eli Jokikylä, Linnankylä A ja Linnankylä B. Näillä alueilla selvitetään maa-ainestenottamisalueiden tilaa sekä niiden jälkihoitotoimenpiteitä.

Rakennus- ja ympäristötarkastajan palvelut ostetaan edelleen Parkanon kaupungilta. Vireillä ollut ajatus siitä, että rakennusvalvonta siirrettäisiin lainsäädännöllä yhteistoiminta-alueen hoidettavaksi vuonna 2017, ei ole toteutumassa alkuperäisessä aikataulussaan, koska asian valmistelu on jäänyt maakuntauudistuksen ”jalkoihin”.

Tekninen johtaja toimii teknisen osaston osastopäällikkönä. Teknisenä johtajana toimii Satu Alajärvi.

Keskeiset investoinnit 2019

Koivikon rivitalon C peruskorjaus	350.000 €
Strategian mukaista maanhankintaa	390.000 €
Kunnanviraston kunnostusta	40.000 €
Terveys- ja palvelukeskuksen muutostyöt lastensuojeluyksikköä varten	20.000 €
Puumilan kunnostusta (keittiön viemärointi, kahvion lattia, vanhan Puumilan maalaus)	20.000 €
Vuokrapirtti- rivitalon korjausta	50.000 €
Yleinen hankesuunnittelumääräraha	30.000 €
Pro Economica taloushallinnon ohjelman päivityshankinta	15.000 €
Kirjaston asiakaspalvelupisteen ajantasaistaminen ja itsepalvelulainausautomaatin hankinta	20.000 €
Yhtenäiskoulun ruokasalin yhdistäminen aulatilaan	10.500 €
Yhtenäiskoulun keittiökoneiden hankinta	25.000 €
Puumilan äänentoisto	13.000 €
Vesilaitoksen varavoiman hankinta	25.000 €

Investointitulot: hankeraha kirjasto 6.000 € ja Kiinteistön myynti 65.000 €

Nettoinvestoinnit yhteensä 937.500 €

Teknisen lautakunnan talousarviossa heikkoutena on kiinteistöjen lämmitys- ja sähkökulu-
jen sekä välttämättömien kunnossapitokustannusten arvioinnin vaikeus.

Tekninen lautakunta seuraa aktiivisesti talousarvion toteutumista, jotta hallintokunta pysyy
päätettyssä budjetissa. Myös toiminnan kehittäminen kuuluu tähän erottamattomana osana

Rahoitus

Nettoinvestointeja tehdään vuonna 2019 937.500 eurolla. Nettolainamäärä kasvaa vuonna
2019 noin 341.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 9.148.000 euroa, mikä on
4.730 euroa / asukas. Vuonna 2018 pitkäaikaista lainaa ei nostettu.

Valtionosuudet on arvioitu noin 63.000 euroa suuremmiksi kuin vuonna 2018 (6.692.000
euroa). Valtionosuudet vuonna 2019 on arvioitu 6.755.004 euroksi.

Verotulojen arvioidaan lisääntyvän vuodelle 2019 vuoden 2018 budjetista 21.000 euroa eli
noin 0,35 % . Verotulot arvioidaan yhteensä 5.989.000 euroksi. Kokonaisuutena verotus
koostuu seuraavasti. Kunnallisveron tuotto-odotus 4.714.000 €, kiinteistöveron tuotto-
odotus 556.000 € ja yhteisöveron tuotto-odotus 719.000.

Tulevaisuuden näkymät

Vuotta 2019 leimaa toiminnallisesti aktiivinen osallistuminen / odottaminen tulevan sote- ja
maakuntauudistuksen sisältöjen lopulliseen muovautumiseen. Päälinjausten mukaan sote-
ja maakuntauudistus tulee käsittämään 18 maakunnallista itsehallintoaluetta. Maakuntien
toiminta alkaa vuoden 2021 alusta.

Itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi seuraavat tehtävät: pelas-
tustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät, ja ELY- keskusten alueellisen kehittämi-
sen tehtävät (mm. elinkeino- ja työllisyyspalvelut) sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöter-
veydenhuolto ja maaseutuhallinto sekä lomitustoimi.

Maakuntien alueilla valmistaudutaan parhaillaan mm. siihen, että:

1. uudet 18 maakuntaa julkisoikeudellisina yhteisinä perustetaan tämän hetken arvion mu-
kaan 1.1 2021
2. ensimmäiset maakuntavaalit toimitetaan syksyllä 2019
3. alueen kehittämiseen, infrastruktuuriin, ympäristöön, turvallisuuteen, identiteettiin jne.
liittyvät tehtävät siirtyvät maakunnille 1.1.2021
4. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy maakunnille 1.1.2021
5. pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille 1.1.2021.

Väliaikaishallinto

Väliaikainen valmistelutoimielin eli vate tai ns. väliaikaishallinto vastaa maakunnan toimin-
nan ja hallinnon käynnistämisestä siihen saakka, kunnes maakuntavaltuusto alkusyksystä
2019 on valittu ja on aloittanut toimintansa 1.1.2021.

Väliaikaishallinnon kokoonpanosta ovat pääosin jo sopineet tai sopivat alueen maakunnan
liitto, kunnat, sairaanhoitopiiri, erityishuoltopiiri, pelastuslaitos, ELY-keskus ja TE-toimisto.
Maakunnan liitto johtaa neuvotteluja ja asettaa väliaikaishallinnon.

Väliaikaishallinto päättää maakunnan talousarviosta 2019 -2020. Sen lisäksi se selvittää, ehdottaa, osallistuu selvittämiseen ja järjestämiseen sekä valmistelee erilaisia tehtäviä. Se voi nimittää henkilöitä vain määräaikaisiin virka- tai työsopimussuhteisiin. Ja se voi tehdä sitovia sopimuksia vain määräaikaisesti voimassa oleviksi.

Sote- ja aluehallintouudistuksen valtakunnan tason ajan tasalla olevat ja jatkuvasti päivitettävät tiedot osoitteessa alueuudistus.fi

Maakunnan sote- ja aluehallinnon uudistuksen ajan tasalla oleva ja jatkuvasti päivitettävät tiedot osoitteessa pirkanmaa2019.fi

Maakuntavetoisessa sote- mallissa kunta ei enää vuodesta 2021 lähtien itse päättä miten, millä palveluilla ja millä kustannuksilla tärkeät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan. Toivoo sopii, että Kihniö-Parkano akselilla tehty sote- ratkaisut yhteistoiminta-alueen perustamisesta turvaavat palvelumme myös jatkossa ja olisimme oikeutettuja pitämään myös kustannustehokkaan palvelun taloudellisen hyödyn itse.

Taloudellisella puolella merkittävää ja osaksi kohtalokastakin roolia näyttelevät tulevaisuudessa kunnan suuret osaksi pakolliset investoinnit. Kihniön vuosikate ei riitä negatiivisuutensa vuoksi investointeihin. Silti pakollisia investointeja toiminnan jatkumiseksi ja kehittämiseksi on kohtuudella tehtävä.

Investoinneista johtuva poistojen määrä tulee rasittamaan tulosta kohtuuttomasti. Tämä näkyy tulevaisuudessa väijäämättömänä alijäämäisinä tilinpäätösinä, kassan tyhjenemisenä ja velkaantumisenä. Investoinneissa olisikin syytä painottaa kohteita, jotka tuovat helpotusta tulevaisuuden käyttötalouden menoihin eikä suinkaan päinvastaisesti lisää niitä ylläpito ja henkilöstökustannuksina.

Kun otetaan vielä huomioon se, että keski-ikästään ikääntyneessä kunnassa huoltosuhde on heikko ja tuloveroprosentin tuotto ei nouse suureksi (n. 200.000 euroa) on väistämättäkin tehtävä palvelurakenteisiin / palvelutasoon muutoksia, koska yksin veropoliittisin keinoin ei tilannetta voi ratkaista ellei tuloveroa olla nostamassa lähes vuosittain ja joskus jopa useita prosentteja, mikä toteutuessaan ei ainakaan lisää Kihniön houkuttelevuutta asuinkuntana.

Pieni kunta ei myöskään kestä kovin montaa peräkkäistä alijäämäistä vuotta eikä varsinkaan negatiivisia vuosikatteita. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunta velkaantuu suorittaessaan lakimääräisiä tehtäviään. Tällä hetkellä näyttää, että Kihniön kunnalla ei ole realistisia taloudellisia mahdollisuuksia esittää sellaista talousarviota ja taloussuunnitelmaa, millä olemassa olevat, tulevat ja suunnitelmavuosien alijäämät voidaan esittää taseessa katettavan.

Kuluvana vuotena 2018 Kihniön kunta myi Leppäkosken Sähkö Oy:n osakkeita noin 363.000 tuhannen euron edestä. Myös toimet Koillis-Satakunnan Sähkön 1.620 kappaleen osakeomaisuuden myymisestä on aloitettu. Kauppa on tarkoitus toteuttaa vuonna 2019.

Edellä esitetyn perusteella keskeiseksi nousee kunnan elinvoimaisuuden arvioiminen tulevaisuutta silmällä pitäen. On kyettävä tekemään johtopäätös: olemmeko me elinvoimainen kunta? Lisäksi on sisäistettävä ajatus, että itsenäisyys pystytään säilyttämään vain siinä tapauksessa jos pystymme itse maksamaan laskumme ja investointimme, velaksi eläminen ei tule onnistumaan pitkään.

Kuntastrategia

Uuden kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kihniön ensimmäinen kuntalain mukainen kuntastrategia laadittiin vuoden 2016 aikana. Valtuusto hyväksyi ”Kihniön kuntastrategia 2025” asiakirjan 19.9.2016. Valmistelussa olivat mukana luottamushenkilöt ja viranhaltijat. Kuntalaisia, yrittäjiä ja yhteisöjä kuultiin eri tilaisuuksissa. Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun perustana on ollut hyväksytty kuntastrategia. Hyväksytty kuntastrategia on tämän talousarvioasiakirjan viimeisenä osiona.

Kihniön kuntastrategian painopistealueet:

- Edistämme asukkaiden hyvinvointia
- Kehitämme alueen elinvoimaa
- Talous- ja omistajapolitiikkamme

Strategiassa todetut Kihniön kunnan vahvuudet

- Turvallinen elinympäristö kaikenikäisille
- Yhteisöllisyys ja aktiiviset yhdistykset ja seurakunnat
- Kuntaan tosissaan sitoutuneet yritykset
- Hyvä mökkikunta – yhteensä 800 mökkiläistä ei voi olla väärässä
- Kunnassa positiivinen elämänasenne
- Ympäröivä luonto ja sen tuomat mahdollisuudet (maisemat, järvet, kalastus, metsästyks)
- Keskeinen maantieteellinen sijainti
- Tilaa asua
- Tontit ja kiinteistöt ovat edullisia
- Lapsiperheille Kihniö on hyvä paikka asua ja elää
- Kunnan kokoon nähden hyvät palvelut – terveys- ja sivistyspalvelut
- Hyvät työntekijät ja korkea työmoraali
- Nopea ja joustava päätöksenteko

Kuntastrategian vuosikohtaisena tavoitteena mainitaan vuodelle 2018, että kunta pyrkii säilyttämään itsenäisyyden, mutta varautuu mahdollisen kuntaliitoksen varalle tekemällä suunnitelman vuoden 2018 loppuun mennessä. Kunnanhallitus on tarkastellut asiaa kokouksessaan ja todennut, että mikäli Kihniön kunnan talous ajautuu kaikista oikaisutoimista huolimatta sellaiseen tilaan, että kriisikuntastatus näyttää väistämättömältä, on kunnassa reagoitava siihen tarkastelemalla välttämättömiä investointitarpeita siltä kannalta, että ne eivät jää tekemättä ja, että kunnan alue voi säilyttää elinkelpoisuutensa myös tulevaisuudessa. Yksityiskohtaisemmin välttämättömistä investointitarpeista määritellään kunkin vuoden talousarvioehdotuksessa.

Lisäksi strategiassa mainitaan, että palvelutaso selvitetään vuoden 2018 loppuun mennessä. Edellä mainittu palvelutason selvittäminen tehtiin käytännössä jo vuonna 2017 kunnanhallituksen päätöksellä 27.9.2017 § 152. Päätöksen mukaan kunta ei lähde laskemaan soite- palvelutasoa kustannussäästöjen mahdollistamiseksi. Lisäksi strategiassa todetaan, että opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut pidetään edelleen kunnassa.

Talouden tilastotietoja 2015–2021 (1000 €)

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	2.517	1.692	1.823	1.647	1.889	1.877	1.877
Toimintakulut	-14.868	-13.904	-14.071	-14.521	-14.794	-14.767	14.768
Toimintakate	-12.351	-12.213	-12.248	-12.874	-12.906	-12.890	-12.891
Vuosikate	-123	522	546	-302	-252	-141	89
Tilikauden tulos	-930	-335	-195	-948	-851	-740	-510
Tilikauden yli-/alijäämä	-822	-230	-96	- 856	- 766	-661	-436

Kihniö 26.11.2018

Petri Liukku
kunnanjohtaja

Talousarvion osa-alueet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Rakenteellisesti talousarvio koostuu kuntalain käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin.

Investointiosa osoittaa hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.

Talousarvion sitovuus / osat

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Mikäli tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteista tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoituk-

seltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

- verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
- valtionosuudet
- rahoitustulot ja – menot
- satunnaiset erät
- tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelmaosan yhteydessä ilmoitetaan valtuustoon nähden sitovana tavoitteena ja tunnuslukuna toimintatuottojen osuus toimintakuluista.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat:

- antolainauksen muutokset
- lainakannan muutokset
- oman pääoman muutokset

Käyttötalousosa

Talousarviota laadittaessa huomioidaan valtuustoon nähden sitovina erinä tehtäväaluekohtaisen tuloslaskelman sisäiset + ulkoiset toimintakulut määrärahoina ja vastaavasti ulkoiset + sisäiset toimintatuotot tuloarviona (bruttoperiaate).

Valtuustoon nähden sitovia ovat myös tehtäväaluekohtaiset toiminnalliset tavoitteet.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot, hankkeisiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot, sekä niiden jaksottuminen tulevalle talousarviovuodelle 2019 sekä suunnitteluvuosille 2020–2021.

Investointimenoksi katsotaan vähintään 10.000 euron hankinta. Edellä mainittua summaa pienemmät hankinnat suoritetaan käyttötalouden määrärahoilla. Valtuusto on hyväksynyt uudet suunnitelmapoistojen perusteet 11.11.2013.

Investointiosan sitovuustaso määräytyy toimitelimitäin ja hankkeittain. Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan toimitelinkohtaisesti yksittäisen hankkeen tulo- ja menoarviot bruttoperiatteen mukaisesti.

Taloussarvion perustelut / käyttötaloussosa

Yleistä

Taloussarvion palkkausmenot on arvioitu käyttäen tulosalueilla vuodelle 2018 budjetoitujen palkkojen mukaisia summia huomioiden noin 2,18 %:n nostovara tulevat palkankorotukset huomioiden. Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksu ovat noin 24,29 % (25,29 %/ 2018) palkoista. Tehtäväalueilla on otettu huomioon eläke-menoperusteiset maksusuudet edellisvuoteen lisättynä kertoimella 1,08.

Eläkemaksurakenteeseen on tulossa muutoksia taloussarviovuonna 2019. Tulorekisterin myötä vuoden 2019 alusta alkaen palkkaperusteisen eläkemaksun perintä muuttuu merkittävästi. Kansallinen tulorekisteri otetaan käyttöön 1.1.2019. Tulorekisteri muuttaa palkkaperusteisten eläkemaksujen maksuprosessin. Työnantaja pidättää edelleen työntekijän eläkemaksun palkanmaksun yhteydessä, mutta ei itsenäisesti tilitä työnantajan ja työntekijän palkkaperusteisia eläkemaksuja. Sen sijaan Keva laskuttaa työnantajalta helmikuussa 2019 alkaen kuukausittain euromääräisen palkkaperusteisen eläkemaksun, joka perustuu työnantajan edellisen kuukauden aikana tulorekisteriin ilmoittamiin ansioihin. Koska palkkaperusteisen eläkemaksun laskutus perustuu jatkossa työnantajan tulorekisteriin ilmoittamiin tietoihin, se on kerralla lopullinen.

Keva on valmistellut myös palkkaperusteisen eläkemaksun muutoksia vuodesta 2019 alkaen. Työnantajan ja työntekijän palkkaperusteiset eläkemaksut yhdistettäisiin. Lisäksi aiemmin suunnitellusta poiketen varhaiseläkemienoperusteinen maksu voitaisiin lakkauttaa jo vuoden 2018 jälkeen. Vuoden 2019 alusta otettaisiin käyttöön uusi työkyvyttömyyseläkemaksu, joka perittäisiin osana palkkaperusteista maksua. Palkkaperusteisen eläkemaksun muutokset sekä varhemaksun muutokset edellyttävät Kevan valtuuskunnan hyväksyntää.

Kilpailukyky sopimus vaikuttaa vielä vuonna 2019 lomarahojen osalta 30.9.19 saakka alentavasti.

Säännölliset työajat muuttuivat helmikuun alussa 2017. Työaikoja pidennettiin kilpailukyky sopimuksen mukaisesti keskimäärin 24 tuntia vuodessa ansiotasoa muuttamatta. Uudet säännölliset työajat koskevat toimistotyöaikaa, yleistyöaikaa, jaksotyötä ja ns. 37 tunnin työaikaa (KVTES 10 §:n mukainen työaika). S

Säännölliset työajat pitenivät 30 minuuttia/viikko. Muutoksen yhteydessä myös eri työaika- muotojen arkipyhälyhennyksen pituutta on muutettu. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Vuoden 2021 taloussuunnitelman laatiminen

Kuntien ja kuntayhtymien on laadittava ja hyväksyttävä vuoden 2018 loppuun mennessä seuraavaksi vuodeksi taloussarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Taloussarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tässä tapauksessa taloussuunnitelma ulottuu ainakin vuoteen 2021 saakka.

Sote- ja maakuntauudistusta on suunniteltu toteutettavaksi vuodesta 2021 lähtien. Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta. Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö tai lainsäädäntömuutokset eli arvio tulevaisuudesta ovat kuitenkin tärkeitä taloussuunnitelman sanallisissa yleisperusteluissa esiintuotavia seikkoja.

Koska sote- ja maakuntauudistuksen tilanne on keskeneräinen, on tärkeää seurata lainsäädännön etenemistä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan.

Valtuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.14 sekä kunnan sisäisen valvonnan ohjeet 1.8.2010. Näissä ohjeissa on osittain samoja asioita, joten ne tulee päivittää vuoden 2019 aikana.

Hallintokunnat ovat kartoittaneet merkittävimpiä riskitekijöitä toimialallaan. Niistä raportoidaan osavuosikatsauksen 30.9. yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi tarkastuslautakuntaa varten sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Merkittävimmät riskit koko kunnan osalta:

- Taloudellisen tilanteen heikkeneminen, kriisikuntakriteerien täyttyminen
- Negatiivinen väestönkehitys, palvelujen turvaamisen vaikeus
- Vähäinen henkilöstömäärä, riippuvuus kriittisten osa-alueiden avainhenkilöistä, toiminnan haavoittuvuus
- Palveluiden riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvariskit, toiminnan häiriöt.

Hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain mukaan kunnan perustehtävä. 1.5.2011 on tullut voimaan terveydenhuoltolaki (12 §), joka velvoittaa kunnat nimeämään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot sekä eri toimialat tekemään yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Lisäksi tulee asettaa kunnan strategisessa suunnittelussa paikallisiin tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet sekä määritellä toimenpiteitä ja käyttää niiden perustana kuntakohtaisia indikaattoreita, joilla seurataan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia väestöryhmittäin sekä raportoidaan toimenpiteitä ja tavoitteita valtuustolle vuosittain ja valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa.

Kihniössä on viranhaltijoiden toimesta organisoitu poikkihallinnollinen työryhmä edistämään suunnitelman toteutumista. Hyvinvointityöryhmän jäseniin (varsinaiset ja kutsutut) kuuluvat kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, sivistystoimenjohtaja, perusturvajohtaja, tekninen johtaja, nuoriso- ja vapaa-aika ohjaaja, vanhustyön päällikkö, kotihoidon palveluvastaava, hyvinvointipalveluiden päällikkö, vastaava lääkäri ja valtuuston edustaja.

Kihniön kunnan hyvinvointikertomuksessa selvitetään ja analysoidaan kunnassa vallitsevan hyvinvoinnin tasoa ja palveluiden kykyä vastata olemassa oleviin tarpeisiin. Hyvinvointikertomuksessa on keskitytty kuvaamaan hyvinvointia erilaisten indikaattoreiden kautta. Hyvinvointia on haluttu tarkastella eri väestöryhmissä ja eri-ikäisten kohdalla. Esille on pyritty saamaan haastavimmat tarpeet ja tavoitteet hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Hyvinvointikertomus on hyväksytty 22.5.2017 sekä uudet painopisteet kaudelle 2017–2020.

Hyvinvointisuunnitelmassa valittiin hyvinvoinnin painopisteiksi 2017–2020 seuraavat painopistealueet:

- 1. Terveellisten elintapojen edistäminen**
-ravitseminen, liikunta, ennaltaehkäisevä päihdetyö kaikissa ikäluokissa
- 2. Hyvä arki kaikille**
-syrjäytyneisyyden ehkäiseminen, osallisuuden lisääminen, elinympäristön turvallisuus
- 3. Perheiden hyvinvoinnin tukeminen**
- ennaltaehkäisevien palveluiden tehostaminen

Hallintokunnat tarkastelevat miten voivat edistää hyvinvointia toiminnassaan. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain.

Tavoitteet konserniyhtiöille

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi 15.12.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kihniön kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja tehokasta. Tätä seurataan talousarviovuoden aikana tytäryhtiöiden selonteossa merkittävistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskeamiseen tarvittavat tiedot. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Kunnanhallitus valitsee kunnan edustajat tytäryhtiöihin. Kunnanjohtaja johtaa konsernia. Uusi konserniohje laadittiin ja hyväksyttiin joulukuussa 2018. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ohjeistavat tytäryhtiöitä toiminnan ja talouden kehittämiseksi. Tytäryhtiöiden isännöitsijänä toimi kunnan tekninen johtaja.

Tytäryhtiöille annettiin ensimmäisen kerran tavoitteet vuoden 2010 talousarviossa. Tavoitteeksi asetettiin:

- Yhtiöiden talouden hoitaminen niin, että yhtiöt pystyvät toimimaan pitkällä aikavälillä itsenäisesti ja taloudellisesti
- Asunto- ja teollisuustilojen kuntotason ylläpitäminen vuosittaisin toimenpitein ja tarpeen vaatiessa peruskorjausmenettelyn kautta.
- Vuokrattavien asuntojen ja teollisuuskiinteistöjen käyttöaste vähintään 90 %.

Tavoitteiden toteutumista seurataan taloyhtiöiden hallituksen ja yhtiökokouksen kautta totemaraportteja ja sanallista arviointia käyttäen syyskuun lopun tilanteen mukaan yhdessä muiden osastojen osavuosisiraporttien (30.9.) kanssa sekä tilinpäätöksessä.

Kiinteistö Oy Suutarin Pihan yhtiömuodonmuutosmahdollisuudet selvitetään talousarviovuoden aikana.

Kunnanhallitus

Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue

Luottamushenkilöhallinnon talousarviokohdassa käsitellään kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen menot, tilintarkastuksesta ja vaaleista aiheutuva toiminta sekä hallituksen alaisen toimikuntien toiminta. Uutena toimikuntana aloitti elinvoimatoimikunta loppuvuodesta 2017. Sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan menot käsitellään oman päävastuualueensa kohdalla hallinnon tehtäväalueella. Uutena toimielimenä aloitti nuorisovaltuusto vuonna 2018. Vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston menokohdat sisältyvät kustannuspaikalle muu luottamushenkilöhallinto.

Tulevana vuonna järjestetään kolmet vaalit, mikäli maakuntavaalit toteutuvat;

- **Eduskuntavaalit**

Seuraavat yleiset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 14.4.2019. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 3. – 9.4.2019 (keskiviikosta tiistaihin).

- **Europarlamenttivaalit (ja mahdollisesti niiden kanssa samanaikaisesti toimitettavat maakuntavaalit)**

Kuusi viikkoa eduskuntavaalien jälkeen toimitetaan europarlamenttivaalit, joiden vaalipäivä on sunnuntai 26.5.2019. Europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 15. – 21.5.2019.

Hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017 vp) annettiin eduskunnalle

2.3.2017. Esitys sisältää muun muassa ehdotuksen maakuntalaiksi ja ehdotuksen vaalilain muutoksiksi, joissa säädettäisiin maakuntavaalien toimittamisesta.

Esityksen mukaisen lainsäädännön oli alun perin tarkoitus tulla voimaan 1.7.2017, mutta sen käsittely eduskunnassa on edelleen kesken. Hallituksen eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 17.8.2018 antamassa vastineessa todetaan muun ohella, että ensimmäiset maakuntavaalit on tarkoitus toimittaa samanaikaisesti sunnuntaina 26.5.2019 toimittavien europarlamenttivaalien kanssa, mutta että tämä kuitenkin edellyttää sitä, että uudistusta koskeva lainsäädäntö tulee voimaan noin puolta vuotta tätä ennen. Tällöin maakuntavaalit toimitettaisiin siis saman aikataulun mukaisesti kuin europarlamenttivaalit: vaalipäivä olisi sunnuntai 26.5.2019 ja ennakkoäänestysajanjakso kotimaassa 15. – 21.5.2019. Todennäköistä on, että maakuntavaalit siirtyvät myöhempään ajankohtaan.

Luottamushenkilöille järjestetään koulutusta ja valtuustoseminaareja ajankohtaisista aiheista. Koulutustapahtumat pyritään järjestämään yhteistoiminnassa muiden kuntien tai Petäjäopiston kanssa. Tähän tarkoitukseen määräraha on talousarviokohdassa Kunnanvaltuusto.

Tulevana vuonna varaudutaan kunnanhallituksen osalta siirtymään sähköisten viestintien käyttöön kokouksissa sekä avaamaan extranet-palvelu luottamushenkilöille. Varaudutaan leasing-vuokraamaan tabletit tai vastaavat laitteet kunnanhallituksen jäsenille.

Toiminnallisen tavoitteen mittarina käytetään luottamushenkilöille järjestettävien koulutusten ja valtuusto-seminaarien lukumäärää sekä kuntalaisille järjestettyjä avoimien tiedotustilaisuuksien ja kuulemistilaisuuksien lukumäärää.

Kuntastrategiaan kirjattuna tavoitteena on lisätä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja tiedonsaantia. Sähköisiä toimintatapoja ja päätöksenteon avoimutta kehitetään. Merkittäviä asioista järjestetään kuulemistilaisuuksia. Tämä tukee myös hyvinvointisuunnitelmassa kirjattua tavoitetta kuntalaisten osallisuuden lisäämisestä.

Asiantuntija- / konsultointi- / lakimiespalvelujen ostoon on varattu 13.000 €, vauvarahaan 6.000 €, seurakunnan diakonin palkkausavustukseen 1.000 €, henkilökunnan pikkujouluavustukseen 3.150 € sekä muhin ennalta arvaamattomiin kuluihin 20.000 €. Veteraanien ateriapalvelun kustannuksiin varataan noin 14.000 euroa Salomaan perintörahastosta.

Yleishallinnon tehtäväalue

Tehtäväalueelle kuuluvat seuraavat kustannuspaikat: *yleisjohto, hallinto-osasto, tietohallinto ja muu yleishallinto.*

Yleishallinnon tehtäväalueella työskentelevät kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja talouspäälikkö, kaksi toimistosihtööriä, ja IT-päälikkö. Tietohallinto-osaston palkkausmenot on jaettu kokonaisuudessaan eri hallintokunnille arvioidun työajan suhteessa.

Kesästä 2017 alkaen kaikki Kihniön kunnan palkat on laskettu Kihniön kunnassa. Hallinto-osastolla on kaksi toimistosihtööriä, joista toinen vastaa pääosin palkanlaskennasta. Toinen sihteereistä on siirtymässä osittaiseen työaikaan vuoden 2019 alkupuolella. Taloushallinnon toiminnan varmistamiseksi tulee varautua täyttämään 40 %:in henkilöstövajaus.

Taloushallintoon kohdistuvat palkkaus- ja yhteistoimintamenot jaetaan tehtäviin käytetyn työajan suhteessa hallinto-osastolta sisäisenä myyntinä eri hallinnonaloille. Talouspäälikkö

toimii myös kt-yhteyshenkilönä (ent.palkka-asiamies).

Yhteistyösuojelutoimikunnan (yhteistoimintamenettely ja työsuojelu) toiminta jatkuu. Kunnan oman henkilöstön työterveyshuoltoon panostetaan enenevässä määrin myös TYKY – toiminta mukaan luettuna. Työsuojeluvaltuutettujen ja yhteistyösuojelutoimikunnan jäsenten uusi nelivuotinen toimikausi alkoi vuoden 2014 alussa. Yhteistyösuojelu-toimikunnan kokoonpano on päivitetty soten ulkoistamisen jälkeen.

Henkilökohtaisen TYKY – toiminnan järjestämiseen on varattu 4.000 euroa. TYKY- toimintana on varattu vuodessa 50 euroa / työntekijä maksava liikunta- ja kulttuuriseteli Smartum. Setelillä voidaan maksaa verottajan määrittelemiä kulttuuripalveluja ja aktiivisia liikuntapalveluja - myös Kihniön kunnan omalla kuntosalilla. Smartum Oy:llä on Pirkanmaalla noin 400 palveluntarjoajaa. TYKY – setelin piiriin kuuluvat vakituinen henkilöstö, yli vuoden sijaisuuksia tekevät ja ne määräaikaisten työntekijät, joille kertyy sijaisuuksia yli 6 kuukautta vuodessa. Osastot voivat määrärahojen puitteissa tehdä myös muita pienimuotoisia tykytapahtumia hyödyntäen oman paikkakunnan ja lähialueiden liikunta ja retkeilypaikkoja. Henkilökunnalla on mahdollisuus ostaa Ikaalisten Kylpylän allasosaston käyntilippuja kunnanvirastolta 50 %:n alennuksella normaalihinnoista. Sopimus on kustannusneutraali kunnalle..

Kunta voi osallistua ulkopuolisille palveluntuottajille työpaikkaruokailun pääateriasta aiheutuviin kustannuksiin siltä osin kuin aterian hinta ylittää työnantajan omissa työpaikkaruokaloissa vastaavasta ateriasta yleisesti perityn ateriakorvauksen. Kunta on osallistunut kunnan ulkopuolelta ostettavien työpaikkaruokailun pääaterioiden kustannuksiin 1,60 /ateria. Tuen määrä on tarkistettu edellisen kerran 2013. Tuen määrä tarkistetaan ajanmukaiselle tasolle 2,50 euroon / ateria vuoden 2019 alusta alkaen. Vuositasolla tukea on maksettu noin 1.200 e.

Eri yhteisöille myönnettävät avustukset (muu yleishallinto):

Sopimus pohjaisiin ja vapaasti haettaviin avustuksiin varataan **15.000 euroa**. Avustukset haetaan erillisellä haulla. Hakemukseen tulee liittää talousarviovuoden toimintasuunnitelma, edellisen vuoden tilinpäätös, selvitys edellisen vuoden tuen käytöstä sekä perustelut tuen tarpeesta.

Yleishallinnon tehtäväalueen tavoitteet

Hallinto-osastolla on käynnissä talous- ja palkkahallinnon ohjelmien päivittäminen. Palkkahallinnon uusi ohjelma otetaan vuoden 2019 alusta alkaen käyttöön samoin konsernitilinpäätös ohjelma otetaan käyttöön alkuvuodesta 2019. Uusi maksuohjelma otetaan käyttöön loppuvuodesta 2018.

Taloushallinnon ohjelman päivitys siirtyi vuoteen 2019 (investointivaraus). Vuoteen 2021 mennessä tulee kuntien siirtyä käyttämään uutta tilikarttaa perustuen JHS-suositukseen valtakunnallisen Kuntien talous- ja toimintatietojen tilastoinnin ja tietohuollon kehittämissankkeen mukaisesti.

Tietohallinnossa jatketaan paneutumista EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukanaan tuomien velvoitteiden täyttämiseen ja muuhun tietoturvaan, siirytään lopullisesti yhtenäiseen sähköposti- ja kalenterijärjestelmään koko kunnan henkilöstön osalta sekä jatketaan tietokoneiden, näyttöjen ja muiden laitteiden uusintaa leasing-vuokrauksella.

Tietoverkkojen parempi hyödyntäminen vaatii mm. kytkinlaitteiden läpikäyntiä ja muutoksia niiden sijoitteluun. Varaudutaan mahdollisesti hankkimaan tarvittaessa muutama uusi laite.

Kytkimien läpikäynti ja mahdollinen uusiminen liittyvät myös suunnitteilla olevaan langattomaan laajakaistahankkeeseen, johon haetaan EU:lta tukea. Tavoitteena on toteuttaa avoin ja nopea langaton verkko kunnan yleisille alueille (koulu, kunnan toimipisteet, kirjasto, Puumila jne.).

Uusien laitteiden (Windows 10) käyttöönotto vaatii myös palvelinlaitteiden ja -järjestelmien päivittämistä siten, että ne tukevat uusia työasemia (mm. AD:n tarjoamien palvelujen täysi hyödyntäminen). Uudet työasemat ja uusi käyttöjärjestelmä tulevat vaatimaan myös käyttäjien perehdytystä ja koulutusta.

Kunnan www.sivujen valmistuminen on viivästynyt vähäisten henkilöstöresurssien vuoksi. Sivut pyritään avaamaan vuoden 2018 aikana. Sivujen kehitystyötä jatketaan. Kuntastrategiassa merkityn toimintaseinän perustaminen eri yhteisöjen toimijoille pyritään myös huomioimaan projektissa. Kotisivu-uudistuksen yhteydessä otetaan extranet-järjestelmä käyttöön luottamushenkilöille ja intranet-järjestelmä henkilöstölle.

Jatketaan ulkoistettujen palvelujen hyödyntämistä ja laajennetaan niitä, mikäli se nähdään kustannustehokkaana keinona. Optimoidaan mm. IPP:n kanssa tehtyä palvelinlaitteiden ulkoistusta ja siihen liittyviä veloituksia.

Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue

Tehtäväalueelle kirjataan kuntien väliseen yhteistoiminnan kustannukset.

Vuoden 2019 alussa talous- ja velkaneuvonta siirtyy oikeusaputoimistojen järjestettäväksi.

Kuntien väliseen yhteistoimintaan osallistutaan seuraavasti:

Yhteistyötaho	Määräraha €
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry, Leader - ohjelman toteutukseen 5,00 euroa / asukas	10.000
Luoteis-Pirkanmaan seutuyhteistyöhön 5 euroa / asukas	10.000
Yhteispalvelupiste (aulatyöntekijä / Parkanon kaupunki)	8.700
Yhteensä	28.700

Jäsenmaksuluontoisina yhteistoimintaosuuksina on varauduttu seuraaviin varauksiin:

Yhteisö	Määräraha €
Pirkanmaan liitto	10.500
Suomen Kuntaliitto	6.100
KT kuntatyönantaja	1.200
Kyrönjokirahasto	500
Tampereen kesäyliopisto	500
Pirkanmaan Virkistysalueyhdistys ry	200
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	200
Satakunnan korkean teknologian säätiö	200
Muut	900
Yhteensä	20.300
Em. Yhteensä	49.000

Työllisyyden tehtäväalue

Tälle tehtäväalueelle on varattu nuorten työllistämistukeen yhteensä 5.000 euroa. Tukea myönnetään 8,50 euroa työpäivältä Kihniössä kirjoilla olevien vuosina 1995 – 2003 syntyneiden työllistämiseen ajalla 1.5. – 31.8.2019. Työsuhteen kesto tulee olla vähintään 2 viikkoa ja tukea maksetaan enintään 30 työpäivältä / tukeen oikeutettu. Samalle yritykselle maksetaan tukea enintään viiden nuoren työllistämiseen. Tuki maksetaan yritykselle nuoresta, joka ei ole yrittäjän perheenjäsen tai osakkaana yrityksessä. Vuonna 2018 tukea maksettiin 14:sta nuoresta. Kustannuspaikasta maksetaan myös vanhoja eläkevastuita (Keva) 918 €.

Tavoite Määrärahalla tavoitellaan kesätyöpaikkaa noin 15 nuorelle.

Mikäli valtion palkkatuella on suunniteltu työntekijöitä palkattavaksi kunnan omiin tehtäviin, on palkkausmenoihin varauduttu kunkin tehtäväalueen kohdalla.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen tehtäväalueelle kuuluvat kustannuspaikat sote-ulkoistus, tehostettu palveluasuminen, ympäristöterveydenhuolto ja muu sosiaali- ja terveystoimi.

Kihniön kunta ja Parkanon kaupunki muodostavat sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen. Vastuukuntana ko. yhteistoiminta-alueella toimii Parkanon kaupunki. Kihniön sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestämisen perustana on palvelusopimus. Sopimukseen sisältyy koko sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestäminen ja tuottaminen lukuun ottamatta päivähoitoa ja ympäristöterveydenhuollon palveluja, joka on jo aiemmin ulkoistettu lain vaatimusten mukaisesti ja niistä vastaa Sastamalan kaupunki.

Kolmostien terveys Oy vastaa Kihniön sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisesta lukuun ottamatta viranomaispäätöksiä vaativia toimintoja. Näistä vastaa Kihniön osalta Parkanon kaupunki.

Kihniön sosiaali- ja terveystoimen palvelujen ulkoistus toteutui 1.5.2015 alkaen. Sopimus on voimassa 10 vuotta. Sopimukseen sisältyy lisäksi yksi viiden vuoden mittainen optiokausi.

Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien tilojen käyttökustannukset ovat kaikki teknisen toimen talousarviossa. Eläke- ja varhaiseläkeperusteiset maksut jäivät Kihniön kunnan maksettavaksi (aiemmin soten palveluksesta eläkkeelle jääneet).

Perusturvapalveluiden toiminta-ajatus

Perusturvapalveluiden toiminta-ajatuksena on turvata yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan ja Parkanon kaupungin kanssa kuntalaisille kunnan voimavaroja vastaavat laadukkaat sosiaali- ja terveystoimen palvelut niitä itse järjestämällä tai palveluja hankkimalla.

Lautakunnan toiminnan kuvaus

Yhteistoiminta-alueen Parkano-Kihniö sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestämisen valmistelun ja toimeenpanovastuu on yhteisellä perusturvalautakunnalla. Parkanon kaupunki vastuukuntana hoitaa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimen kunnille kuuluvat

viranomaistehtävät.

Perusturvalautakunta vastaa palveluista, jotka edistävät kuntalaisten terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä lain edellyttämällä tavalla. Palveluilla tuetaan erityisesti kuntalaisten omatoimisuuden säilymistä. Perusturvalautakunta vastaa hallinnonalansa palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä, taloudesta sekä toiminnan ja talouden seurannasta.

Volyymitiedot ja niiden kehitys

Parkanon kaupungin ja Kihniön kunnan yhteinen toimielin on 8-jäseninen Parkanon kaupungin organisaatiossa toimiva perusturvalautakunta, jossa Parkanon kaupungilla on 5 jäsentä ja Kihniön kunnalla 3 jäsentä. Jäsenille nimetään henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Sopijakuntien kunnanjohtajilla ja hallitusten puheenjohtajilla on lautakunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Lautakunnan puheenjohtaja valitaan Parkanon kaupungin jäsenistä. Kihniön kunta nimeää jäseniksi 3, varajäseniksi 3 ja varapuheenjohtajaksi valittavan henkilöt. Esittelijänä toimii perusturvajohtaja.

Perusturvalautakunnalla on yksilöjaosto, joka päättää yksilöasioiden muutoksenhauista ja muista sille määrätyistä tehtävistä. Jaostossa on 3 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet. Jaostossa Parkanon kaupungilla on 2 jäsentä ja Kihniön kunnalla 1 jäsen. Jaoston jäsenet ja varajäsenet valitaan lautakunnan jäsenistä ja varajäsenistä.

Talousarviovuoden ja suunnittelukauden keskeiset toiminnalliset muutokset

Tämän hetkinen näkemys maakunta- ja sote-uudistuksen aikatauluksi on vuoden 2021 alku. Suomalaisten hyvinvointi ja elämänlaatu ovat kehittyneet hyvin kuluneen kymmenen vuoden aikana. Sosiaalisen eriarvoisuuden lisääntyminen on kuitenkin riski sekä yksilöiden hyvinvoinnin että yhteiskunnan vakauden kannalta. Työllisyys, terveys ja hyvinvointi sekä niitä tukevat palvelut vahvistavat kansalaisten osallisuutta ja estävät syrjäytymistä.

Maakunta- ja sote-uudistukseen liittyy useita lainsäädäntöhankkeita kuten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiuudistus ja vammaispalvelulakiuudistus.

Asiakasmaksulakiuudistuksen tavoitteena on ajantasaistaa asiakasmaksulainsäädäntö. Esityksessä otetaan huomioon palvelujärjestelmässä ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja maakuntia koskeva uudistus. Ehdotetussa laissa säädettäisiin maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveyspalvelujen maksuista, maksujen määräämisestä ja niiden perimisestä sekä asiakkaalle maksuttomista palveluista. Lisäksi säädettäisiin maksujen perimistä rajoittavasta maksukatosta sekä maksujen alentamisesta ja perimättä jättämisestä.

Esityksen mukaan asiakasmaksuista säädettäisiin kokonaisuudessaan lain tasolla. Maksun voisi periä vain niistä palveluista, joiden maksuista säädetään ehdotetussa laissa. Esityksen tavoitteena on, että maksut olisivat kohtuullisia eivätkä estäisi tarpeellisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöä.

Vammaispalvelulakiuudistuksessa on tarkoitus yhdistää vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki yhdeksi vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskevaksi laiksi. Uusi laki turvaisi riittävät ja sopivat palvelut yhdenvertaisesti kaikille vammaisille henkilöille sekä vahvistaisi vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta. Lainsäädäntöhankkeilla on aina myös kustannusvaikutuksia, jotka konkretisoituvat myös kunta- ja yksilötasolla.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on vuosina 2017–2018 toteutettava hallituksen kärkihanke, jonka avulla tehdään muutosta kohti lapsi- ja perhelähtöisiä palveluita sekä lapsen oikeuksia ja tietoperustaisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria. Muutosohjelman tavoitteena on oikea-aikaisemmat, tasalaatuisemmat, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut. Muutoksella pyritään vahvistamaan lasten, nuorten ja perheiden omia voimavaroja, elämänhallintaa sekä osallisuuden ja kohdatuksi tulemisen kokemuksia.

Suunnitelma muutoksen toteuttamiseen on seuraava;

Yhdistetään sote-palvelut asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi

Vahvistetaan peruspalveluita ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen

Otetaan huomioon digitaalisuus kehitystyössä

Vahvistetaan yhteistyön tekemistä järjestöjen ja seurakuntien kanssa

Osallistetaan lapset, nuoret ja vanhemmat mukaan kehittämistyöhön

Tarjotaan lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville ammattihenkilöille koulutusta ja työvälineitä muutoksen tueksi

Luodaan työskentelytapoja, jotka perustuvat tutkimustietoon ja hyvin suunniteltuihin integroituihin toimintamalleihin

Uudistetaan palveluiden ohjausta ja johtamista

Kehitetään kuntien, maakuntien ja valtion viranomaisille välineet tietoon ja lapsen oikeuksiin perustuvaan päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen

LAPE-työskentely valtakunnallisella, maakunnallisella ja kunnallisella tasolla

Sote-uudistuksen toteutuessa *maakunnassa* tulee toimimaan erityisiä perhekeskuksia, joista käsin yllä olevia toimintoja toteutetaan ja hallinnoidaan. Luoteisalueella, johon Parkano kuuluu esitetty 1-2 keskuksen perustamista, sijainnit vielä avoinna. Paikkakunnallisen työskentelyn tavoitteena on ollut luoda toimiva malli paikkakunnalle ja vahvistaa asemaa mm. tässä suhteessa.

Maakunnan tavoitteena on ollut vuoden 2018 loppuun mennessä käynnistää jokaisella paikkakunnalla/yhteistoiminta-alueella toimivat perheiden kohtaamispaikat. Kohtaamispaikka on matalan kynnyksen fyysinen tila, jossa tuotetaan paikkakunnan tarpeesta käsin olevaa toimintaa. Tavoitteena on, että toimijat yhdistävät osaamista julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken.

Yhteistoiminta-alueen perheiden talon (Parkanon *Kosken talo*) käyttöönotto toteutui syksyn 2018 aikana, on tärkeä saavutus em. viitaten. Keskittämällä palveluita, toimijoita sekä tarjoamalla ennalta ehkäiseviä palveluita olemme monessa kohdin edelläkävijöitä suhteessa mm. naapurikuntiimme. Huomionarvoista on yksityisen osuus, jolla myös mainittava merkitys tarkasteltaessa hallituksen ohjelman tavoitteita monialaisista toimijoista. Kolmas sektori ja seurakunta ovat myös aktiivisessa roolissa.

Perheiden talossa tulee olemaan paitsi perheille suunnattuja palveluita, toimintaa, tietoa, vertaistukea myös ammattilaisten yhteistyötä tukevia työmuotoja; toimivat rakenteet, osamisen jakaminen, monialainen tietämys jne. Tavoitteena on paikallisesti Kosken talon myötä hankkia kokemusta *laajemman perhekeskuksen* perustamisesta alueelle. Tällöin Kosken talo voisi keskittyä perheiden kohtaamispaikkana toimimiseen.

Lapehankkeen rahoitus on päättymässä 2018 vuoden lopussa, mutta työskentelyn jalkauttamiselle ja juurruttamiselle haetaan parhaillaan rahoitusta, josta päätös loppuvuodesta. Työryhmätyöskentely jatkaa toimintaansa.

Maakunnallinen lasten ja perheiden palveluverkko tulee toteutumaan tämän hetkisen tiedon mukaisesti:

1. Ennalta ehkäisevät ja matalan kynnyksen palvelut mm. perheiden kohtaamispaikat, jotka toteutuvat paikkakunnilla
2. Alueelliset palvelut mm. perhekeskukset, joita on maakunnissa lukumääräisesti/alue 1-2
Tavoitteeksi on asetettu saada toinen perhekeskus Parkanoon
3. Erityistason palvelut esim. lastensuojelu, vammaispalvelut, nämä toteutuvat todennäköisesti keskitetysti ja jalkautuvat tarvittaessa
4. Erityisen vaativat palvelut, joissa tarve monialaiselle osaamiselle; perustetaan yksikö, jossa toteutuu tutkimuksellisen ja erityisosaamisen yhdistäminen; esim. nuorisopsykiatria ja lastensuojelun osaamisen yhteispanos erityisen vaativissa asiakastilanteissa. Tämän yksikön työpariudet muodostuvat jatkuvasti uudelleen, tarpeen mukaan, yksikössä ei työskentele jatkuvaa henkilöstöä vaan sinne sijoittuu ainoastaan tutkimuksellinen osaaminen, kohdasta 3 hankitaan tarpeen mukaan "vierailevia" osaajia.

Selvitettävänä on vielä, miten nämä palvelut integroituvat muiden lapsiperheiden palveluiden kanssa, esimerkiksi vammaisten lasten palveluiden kanssa. Maakunnallinen työryhmätyöskentely jatkuu valtion rahoituksen reunaehtojen mukaisesti.

Parkanon kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ulkoistettuna 1.1.2015 lukien Parkanon kaupungin ja Pihlajalinna Terveys Oy:n välisen hankintasopimuksen mukaisesti. Sote-viranomaistoiminnasta huolehtii Parkanon kaupungin palveluksessa olevat viranhaltijat.

Kihniön kunta on muodostanut Parkanon kaupungin kanssa sote-yhteistoiminta-alueen, jossa vastuukuntana toimii Parkanon kaupunki, toukokuun 2015 alusta lukien. Parkanon kaupungin ja Pihlajalinnan Terveys Oy:n välistä hankintasopimusta sovelletaan myös Kihniön sotetoimintaan. Kihniötä koskevasta sote-viranomaistoiminnasta vastaa Parkanon kaupunki, ja kustannukset sisältyvät Kihniön sotehintaan.

Parkanon kaupunki ja Pihlajalinna Terveys Oy ovat perustaneet Kolmostien Terveys Oy:n, joka on Pihlajalinna Terveys Oy:n tytäryhtiö. Kolmostien Terveys Oy tuottaa vuodesta 2016 lähtien Pihlajalinnan Terveys Oy:lle alihankintana Parkano-Kihniö sote-yhteistoiminta-alueen kunnalliset sosiaali- ja terveyspalvelut.

Parkanon kaupunginhallitus hyväksyi vastuukuntana syyskuussa 2018 Pihlajalinna Terveys Oy:n ja Parkanon kaupungin välisen hankintasopimuksen mukaisesti palveluntuottajan esityksen 9Lives Pirkanmaa Oy:n toimimisesta alihankkijayrityksenä. 9Lives Pirkanmaa selvittää syksyn 2018 aikana, onko varsinaiseen sopimukseen mahdollisuutta pääasiassa kotihoidon palveluiden osalta. Hankintasopimuksen mukaan palveluntuottaja vastaa alihankkijan työstä ja tuloksista kuin omastaan ja alihankkijaa koskevat samat vaatimukset kuin palveluntuottajaa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin Vammalan aluesairaalan ylläpitämän Parkanon mielenterveystoimiston toiminta siirtyi Parkanon kaupungille 1.1.2016 alkaen. Vuodesta 2016 lukien

mielenterveystoimiston toimintojen järjestämisvastuu on Parkanon kaupungilla ja palvelut tuottaa Kolmostien Terveys Oy Parkano-Kihniö alueella. Mielenterveystoimiston toiminnot siirtyivät Parkanon terveyskeskukseen syksyllä 2017.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron mahdollistavat lakimuutokset vahvistettiin kesällä 2015. Hyväksytyjen lakimuutosten perusteella perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyvät Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 lukien. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki säilyvät kuntien järjestämisvastuulla.

Kihniössä Kiinteistö Oy Artun Hoiva-asunnot on rakentanut n. 1540 km²:n suuruisen 30 paikkaisen ikäihmisten tehostetun palveluasumisen yksikön Suutarin Pihlajan. Suutarin Pihlaja otettiin käyttöön toukokuussa 2017. Kihniön kunta on tehnyt kohteesta Artun Hoiva-asuntojen kanssa määräaikaisen vuokra- sopimuksen, joka päättyy 31.12.2046. Uuteen palveluasuntokohteeseen siirtyi entisen Iltakodin asukkaita sekä terveyskeskuksen vuodeosaston potilaita. Siirtyvien asukkaiden ja potilaiden asiakasmaksut vähentävät nykyistä asiakasmaksukertymää, koska palveluntuottaja ja Kihniön kunta ovat sopineet 3.5.2016 uuden asumispalveluyksikön osalta, että kunta perii asuinhuoneistojen vuokralaisilta vuokraa enintään määrän, joka tarvitaan vuokra-asuntojen sekä niihin liittyvien tilojen rahoituksen ja hyvän kiinteistönpidon mukaisiin menoihin ja että ko. vuokratulot eivät kulje sote-palvelusopimuksen kautta. Uuden yksikön käyttöönotosta aiheutuvat kustannusvaikutukset Kihniön sopimushintaan asukasvuokrien osalta ovat palveluntuottajan ja Kihniön kunnan välinen asia, koska menettely eroaa palvelusopimuksessa sovitusta asiakasmaksukäytännöstä.

Ikäihmisten yksikön Suutarin Pihlajan valmistuttua entinen Iltakoti Kihniössä muuttui tehostetun palveluasumisen yksiköksi Kotipihlajaksi, jossa palveluntuottaja tuottaa kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa. Kotipihlajassa on 11 asukaspaikkaa. Kotipihlaja aloitti toimintansa kesäkuussa 2017.

Sote -palvelut

Sote – palvelut sisältävät viranomaistoiminnan ja Pihlajalinna – ryhmittymän tuottamat sosiaali- ja terveyspalvelut. Pihlajalinna vastaa kokonaisulkoistuksena perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, perhe- ja kasvatusneuvolan, osan vammaispalveluista, osan päihdepalveluista, mielenterveystoimiston, vanhustyön, kotihoidon, ravintohuollon ja pesulan palveluista.

Kokonaisulkoistuksen keskeiset tavoitteet – Kihniön palvelutuotanto

:

1. Asiakaslähtöisten, vaikuttavien ja kustannustehokkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen Kihniössä hyödyntämällä muualla toimiviksi havaittuja toimintatapoja ja hyviä käytäntöjä sekä täysin uusia innovaatioita
2. Palvelurakenteen tasapainoinen ylläpito ja kehittäminen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
3. Lähipalvelujen säilyminen ja saatavuus Kihniössä
4. Korkean palvelun laadun säilyminen nykytasolla
5. Kustannuskehityksen ennakoitavuus ja hallinta
6. Hyvillä palveluilla tuetaan alueen elinvoimaisuutta

Perusturvan hallinto

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Perusturvapalveluiden hallinnon tehtävänä on ohjata ja seurata perusturvan toimintoja, ml. sote – ulkoistuksen toteuttamista. Palvelutuotanto perustuu hyväksytyihin säädöksiin, toimintaohjeisiin ja palvelutarvekartoituksiin kuntalaisten tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus huomioiden.

Volyymitiedot ja niiden kehitys

Perusturvan hallinnon henkilöstöresurssina on perusturvajohtaja ja 1,5 henkilön toimisto- ja taloushallintoressurssi

Sosiaalitoimi, viranomaistoiminta

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Kihniön kunnan sosiaali- ja terveysterveystoiminta tuottaa 1.5.2015 alkaen Pihlajalinnan Terveystoiminta Oy:n tytäryhtiö Kolmostien Terveystoiminta Oy lukuun ottamatta terveyden- sosiaalihuollon viranomaistoimintaa, päivähoitoa ja ympäristöterveydenhuoltoa.

Kunnan tuottamia ja virkavastuulla suoritettavia tehtäviä ovat lastensuojelu, lastenvalvonta ja toimeentulotuki sekä työelämän palvelukeskuksen palvelut. Näiden kokonaisuuksien lisäksi viranhaltijapäätös tehdään kunnassa vammaispalvelun palveluista, kehitysvammahuollon erityishuollosta, päihdehuollon laitoshoidosta, omaishoidontuesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta (vanhainkoti), kotihoidon palvelusta ja maksusta, asumispalvelusta ja maksusta (ikäihmiset, päihde-huolto, kehitysvammahuolto, vammaispalvelu, psykiatrinen asumispalvelu). Näiden viranomaistehtävien lisäksi Parkanon kaupungin vastuulla on tulojen laskutus ja perintä.

Sosiaalitoimi työskentelee yksilön, perheen ja yhteisön hyväksi päämääränä vaikuttava ja kustannustehokas työ, jota toteuttavat työstään innostuneet sosiaalihuollon asiantuntijat. Kuntalaiset pääsevät sosiaalihuollon palvelujen piiriin sekä saavat päätökset hakemuksiinsa lain antamissa määräaikoissa.

Talousarviovuonna kiinnitetään huomiota yhteistoiminnan jatkamiseen ja kehittämiseen Pihlajalinnalla ryhmittymän kanssa. Tämän uuden toimintamallin käynnistämisen lisäksi tehtäväalueen osalta haaste on kuntalaisten sosiaalipalvelujen kasvava palvelutarve.

Talousarviovuonna jatketaan Pirkanmaan maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun osallistumista. Valtakunnallisen linjauksen ja suunnitelman mukaan kaikki sote-toiminnot siirtyvät maakunnan vastuulle vuodesta 2021 alkaen.

Volyymitiedot 2019

Hyvinvointipäällikkö, sosiaalityön päällikkö, sosiaalityöntekijä 3, sosiaaliohjaaja 3, sosiaalipalvelusihteeri 1, kuntouttavan työtoiminnan palveluohjaaja ja työvalmentaja sekä työelämäkoordinaattori ja vanhustyön asiantuntija.

Kokoaikaisten viran- ja toimenhaltijoiden lisäksi kaupungilla ovat seuraavat prosenttiosuuk- silla toimivat viran- ja toimenhaltijat:

Vastaava lääkäri, hallintoylilääkäri 60 % (Parkano, Kihniö), koulutuksesta vastaava lääkäri 50 %, vastaava sairaanhoitaja lääkkeenmääräämis-oikeus. 10 %, sairaanhoitaja lääkkeenmääräämis-oikeus. 10 %.

Talousarviovuoden 2019 keskeiset toiminnalliset tavoitteet

1 Palvelujen saatavuus

Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja turvallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen oikea-aikaisesti sekä tarvittavan palvelun saaminen lakisääteisessä määräajassa.

Mittarina aikarajojen toteutumiseksi käytetään yhteistoiminta-alueella

- Lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika 7 arkipäivän kuluessa
- Lastensuojelutarpeen selvitys 3 kuukauden kuluessa asian vireille tulosta
- Vammaispalveluhakemuksen käsittelyaika 3 kuukautta hakemuksesta
- Vammaisten henkilöiden palvelutarpeen selvitys/arviointi 7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta
- Vammaisten henkilöiden palvelupäätös 3 kk:n kuluessa hakemuksesta
- Keskustelu sosiaaliviranomaisen kanssa täydentävää ja ennaltaehkäisevää toimeentulotukea koskevassa asiassa viimeistään 7. arkipäivänä pyynnöstä
- Ikäihmisten palvelutarpeen arviointi 7 päivän kuluessa yhteydenotosta
- Ikäihmisten sosiaalipalveluiden saamisen odotusaika viimeistään 3 kk:n kuluttua päätöksestä

Palvelujen määrällisinä mittareina käytetään Kihniön palveluntuotannossa (31.12.tilanne)

Toiminta	2016	2017	2018	2019
Toimeentulotukiasiakkaiden määrä kotitalouksittain	105	28		
Lastensuojeluilmoitusten määrä	19	33		
Lastensuojelutarpeen selvitysten määrä	6	14		
Isyys selvityksien määrä	3	alle 5		
Huolto-, asumis- ja tapaamissopimusten määrä		alle 5		
Elatussopimusten määrä	10	6		
Vammaispalvelupäätösten määrä	47	65		
Palveluliikenteen käyttäjämäärä	48	alle 5		
Päihdehuollon päätösten määrä	-	-		
Omaishoidontukipäätösten määrä	26	16		
Omaishoidontuensaajat yhteensä	54			
Kotihoidon palvelupäätösten määrä	76	99		
Kotihoidon asiakkaiden määrä (säännöllinen)	85			
Palveluasumisen päätösten määrä	38	107		
Lääkäri / käyntimäärät	4770	4243		
Sairaanhoitaja / käyntimäärät	4540	2715		
Hammaslääkäri / käyntimäärät	1491	998		
Suuhygienisti / käyntimäärät	875	517		
Kouluterveydenhoitaja / käyntimäärät	401	392		

Sosiaalipalvelujen toteutumisen seuranta Kihniö

Kiireellisissä tapauksissa sosiaalipalvelujen tarve on arvioitava viipymättä.

Muissa kuin kiireellisissä tapauksissa kunta on velvollinen järjestämään 75 vuotta täyttäneelle pääsyn sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun hän taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa taikka muu henkilö tai viranomaisen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi. Vastaavasti kunnan on järjestettävä pääsy sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin vammaisuuksista annetun lain 9 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista eläkettä saavan hoitotukea saavalle.

Seurattava asia	Mittari	Palvelu- tuotanto- yksikkö	Huhti- kuu 2019	Heinä- kuu 2019	Lokakuu 2019
Lastensuojelu palvelutarpeen arviointi	Palvelutarpeen arvio on valmistunut 3 kk määräajassa	Kihniö			
Lastensuojeluilmoitusten käsittely	Ilmoitusten määrä / käsittely 7 vrk kuluessa ilmoituksesta	Kihniö			
Vammaisten henkilöiden palvelutarpeen selvitys	Arvioinnin toteutuminen viimeistään 7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta	Kihniö			
Vammaisten henkilöiden palvelupäätös	Päätös 3 kk kuluessa hakemuksen tekemisestä	Kihniö			
Toimeentulotukipäätös	Päätöksen tekeminen viimeistään 7. arkipäivänä hakemuksen saapumisesta	Kihniö			
Keskustelu sosiaali- viranomaisen kanssa toimeentulotukiasiassa	Toteutuminen viimeistään 7. arkipäivänä pyynnöstä				

Odotusajat iäkkään henkilön sosiaalipalveluihin Kihniö

Odotusajat iäkkään henkilön sosiaalipalveluihin Kihniö

Seurattava asia	Mittari	Palvelutuotanto- yksikkö	1.1.- 30.6.2019	1.7.- 31.12.2019
Ikäihmisten palvelutarpeen arviointi	Toteutuminen viimeistään 7 vrk kuluttua yhteydenotosta	Kihniö		
Ikäihmisten sosiaalipalveluiden saamisen odotusaika	Toteutuminen viimeistään 3 kk kuluttua päätöksestä	Kihniö		

Odotusajat iäkkään henkilön hakemiin sosiaalipalveluihin Kihniö

1.1.-30.6.2019

1.7.-31.12.2019

Palvelu	Keskimääräinen odotusaika hakemuksesta palvelun saamiseen	Keskimääräinen odotusaika hakemuksesta palvelun saamiseen
Palvelutarpeen arviointi		
Omaishoidontuki		
Turvapuhelin		
Tukipalvelut / ateriat		
Kauppa-asiointipalvelu		
Kotihoito		
Ympäri vuorokautinen hoito (laitoshoidon ja tehostettu palveluasuminen)		

Avosairaanhoidon lääkäri vastaanotto Kihniö

Tiedot hoitotakuun toteutumisesta päivitetään kolme kertaa vuodessa, huhtikuussa, elokuussa ja joulukuussa.

Viimeisimmät tiedot:

Seurattava asia	Mittari	Yksikkö	Huhtikuu 2019	Elo- kuu 2019	Joulu- kuu 2019
Yhteyden saanti terveyskeskukseen puhelimitse (8-16 välillä) omahoitajalle	Tavoite 80 %	Kihniön terveyskeskus			
Vastausprosentti					
Kiireellinen yhteyden saanti arkisin, virka-aikana					
Hoidon tarpeen arviointi	Arvioinnin toteutuminen 3 vrk sisällä yhteydenotosta	Kihniön terveyskeskus			
Odotusaika lääkärin vastaanotolle	Ajansaaminen viimeistään 3 kk sisällä yhteydenotosta lähetteen saapumisesta	Kihniön terveyskeskus			
Hoidon järjestäminen					
Kolmas vapaa aika lääkärin vastaanotolle (T3)		Kihniön terveyskeskus			
Kolmas vapaa aika sairaanhoitajan vastaanotolle (T3)		Kihniön terveyskeskus			
Kolmas vapaa aika hammaslääkärin vastaanotolle (T3)		Kihniön terveyskeskus			

Avainmittaristo / Tilanne / Yksiköt						
Jakson arvot						
	<i>Hoitotaso</i>	<i>Max. Palkat</i>	<i>Henkilöstö- mitoitus</i>	<i>Yhtäaikaisten asiakkaiden lkm</i>	<i>Yksilöityjen asiakkaiden lkm</i>	<i>Käyttöaste</i>
<i>Pihlajalinna Parkano / Rauhala, Parkano</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Rantakoto, Parkano</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Väistö, Parkano</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Niittykoti, Parkano</i>	<i>Itsenäinen asuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Uusi Uunilintu, Parkano</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Kotihoito Parkano</i>	<i>Kotihoito</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Vuodeosasto, Parkano</i>	<i>Terveyskeskus</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano/Pihlajalintu Parkano</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Vuodeosasto, Kihniö</i>	<i>Terveyskeskus</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano / Suutorin Pihlaja Kihniö</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					
<i>Pihlajalinna Parkano/Kotipihlaja Kihniö</i>	<i>Tehostettu palveluasuminen</i>					

2 Koulutettu, ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö yhteistoiminta-alueella

Sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä vastaa sosiaalihuollon ammatillinen henkilöstö, jolla on kelpoisuuslain (272/2005) mukainen pätevyys tehtäviin. Virat ja toimet täytetään pätevillä toistaiseksi voimassa olevilla palvelussuhteilla. Lisäksi huomioidaan riittävä toimistotyön asiantuntemus mm. kaupungin tulojen laskuttamiseksi ja perimiseksi.

Henkilöstön koulutustarve kartoitetaan kehityskeskustelujen yhteydessä ja henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään sekä yksilö- että yhteiskoulutuksella. Työyksikössä pidetään säännölliset asiakastyön tiimit ja työpaikkakokoukset tukien henkilöstöä vahvaan vuorovai-
kutteiseen viestintään ja keskinäiseen vuoropuheluun. Henkilöstön jaksamista ja motivoi-
tiota tuetaan kaupungin yleisellä työ- ja toiminnalla sekä työyksikön omalla työ- ja virkistys-
toiminnalla.

Mittarina henkilöstön osalta käytetään:

Osallistumisaktiivisuus koulutuksiin, kehittämishankkeisiin ja muihin työn kehittämistoimin-
toihin, esimerkiksi kehityskeskustelut, työnohjaus ja työpaikkakokoukset

3 Yhteistyö sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan kanssa

Parkanon kaupungin viranomaistoiminta tekee tiivistä yhteistyötä Parkano-Kihniö sote-
yhteistoiminta-alueen muut sosiaali- ja terveyspalvelut tuottavan Pihlajalinna-ryhmittymän
kanssa. Tavoitteena on kustannustehokas palvelujärjestelmä, joka tuottaa palvelut asiakas-
lähtöisesti. Palvelujärjestelmä mahdollistaa henkilöstön erikoistumisen ja kehittymisen
omassa työssään alan asiantuntijaksi. Kaupunki ja Pihlajalinna tekevät saumatonta yhteis-
työtä palvelujen järjestämiseksi kuntalaisille. Työntekijöiden vuoropuhelua ja työskentelyä
rajapinnassa tuetaan järjestämällä säännöllisiä tapaamisia ja tarvittavia asiakasryhmittäisiä
asiantuntijatiimejä.

Parkanossa ja Kihniössä toimivat sote-hankintasopimuksen mukaiset sote-ohjausryhmät,
joiden tehtävänä on sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotannon ulkoistamista koskevan han-

kintasopimuksen johto, ohjaus ja valvonta. Ohjausryhmien työskentelyä yhtenäistetään taousarviovuonna.

Tiivistä yhteistyötä tehdään myös muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat mm. muut hallinnon alat, järjestöt ja yksityiset tahot. Yhteistoiminnalla saavutetaan monialaisia hyötyjä. Toimivilla yhteistyörakenteilla mahdollistetaan yhteistyökäytäntöiden siirtymisen arjen työhön.

Mittarina yhteistyön seuraamiseksi käytetään yhteistoiminta-alueella

Ohjausryhmän kokousten määrä

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palveluasumisen yksikkö Suutarin pihlaja valmistui huhtikuussa 2017. Raken-
nuttajana toimi Kiinteistö Oy Artun Hoiva-asunnot. Yksikössä on 30 paikkaa. Kihniön kunta
on tehnyt kohteesta Artun Hoiva-asuntojen kanssa määräaikaisen vuokra- sopimuksen,
joka päättyy 31.12.2046. Talousarvioon on varattu vuosittain määräraha vuokramaksuun
Artun hoiva-asunnoille sekä taloushallinnon kuluja. Palveluntuottaja on sitoutunut 95 %:n
täyttöasteeseen ja vuokratulot sen mukaisesti. Asunnon kuukausivuokran määränä on käy-
tetty 510 €/kk. Intervalliasuntoina on käytetty kahta asuntoa, joista palveluntuottaja maksaa
vuokraa puolen asunnon verran kuukaudessa.

Palveluntuottaja ja Kihniön kunta ovat sopineet 3.5.2016 uuden asumispalveluyksikön osal-
ta, että kunta perii asuinhuoneistojen vuokralaisilta vuokraa enintään määrän, joka tarvitaan
vuokra-asuntojen sekä niihin liittyvien tilojen rahoituksen ja hyvän kiinteistönpidon mukaisiin
menoihin ja että ko. vuokratulot eivät kulje sote-palvelusopimuksen kautta.

Ympäristöterveydenhuolto

Sastamalan sosiaali- ja terveysterveystoimi tuottaa palvelut Sastamalan, Punkalaitu-
men, Ikaalisten, Parkanon ja Kihniön alueilla ympäristöterveydenhuollon yleisen terveystal-
vonnan, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun osalta.

Eläinlääkintähuollon maksuosuusarvio vuodelle 2019 on 137.867 € ja yleinen terveystal-
vonta 8.132 €.

Muu sosiaali- ja terveystoimi

Tähän kustannuspaikkaan on varattu Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön eläke-
menomaksut 30.4.2015 saakka eli henkilöt, jotka ovat jääneet eläkkeelle em. ajanjaksoa
aiemmin. Vuodelle 2019 talousarvioon varataan 168.500 €.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kehitys 2014 - 2019 (1000 €, ilman poistoja)

Vuosi	Nettokulut
TP 2014	-8.559
TP 2015	-8.564
TP 2016	-8.118
TP 2017	-8.264
TA 2018	-8.316
TA 2019	-8.325

Sote-menot 2016-2019 kustannuspaikoittain ilman poistoja

Kustannuspaikka	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Sote-ulkoistus	-7.842.250	-8.026.415	-7.993.600	-8.006.494
Tehostettu palveluasuminen		-3.441	0	7.752
Ympäristöterveydenhuolto	-154.398	-147.421	-165.100	-158.128
Muu sosiaali- ja terveys-toimi	-120.924	-260.780	-158.000	-168.500

Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue

Elinkeinoelämän yleiseen edistämisen kustannuspaikalle on varattu 130.500 euroa vuodelle 2019.

Elinkeinojen kehittämiseen liittyvät palvelut ostetaan Kehitys-Parkki Oy:ltä, jonka osakkaaksi Kihniön kunta liittyi vuoden 2006 alusta alkaen (25 % Kihniö, 75 % Parkano). Kihniön osuudeksi vuodelle 2019 yhtiö on ilmoittanut 52.000 euroa, jonka mukaan se on budjetoitu. Yhtiö on varannut kuntamarkkinointiin 12.000 euroa.

Matkailuelinkeinon kehittämiseen on seutubudjetissa varattu 3.000 euroa, jotka kohdistuvat maakunnalliseen yhteistyöhön ja markkinointiin. Lisäksi jatketaan seudullisesti hanketta Luoteis-Pirkanmaan pk- ja mikroyrityksiin suuntauvalle ammatillisen peruskoulutuksen työpaikalla tapahtuvalle oppimisen ohjauksen tukemiselle (yrityshenkilöstö).

Kuntamarkkinointiin on varattu (omana toimintana) 6.000 euroa sekä elinvoimatoimikunnan kehitystyöhön 50.000 €.

Elinvoiman kehittämisessä strategisia painopistealueita vuodelle 2019 ovat:

- Meldän Kihniö hankkeen jatkaminen
- raakamaan hankinta toimivien liikenneyhteyksien varrelta
- Pyhäniemen alueen kehittäminen

Kunnanvaltuusto päätti 2.5.2016 osallistua rakentamaan kunnan alueelle yhteistoiminnassa Ukkoverkot Oy:n kanssa langattoman tietoliikenneverkon UkkoNet LTe tukiasemia käyttäen. Rakennushankkeen kokonaiskustannus Kihniön kunnan osalta oli 92.000 euroa (alv 0). Sopimuskausi on 3 vuotta.

Ukkoverkot Oy on siirtämässä liiketoimintansa yrityskaupalla Elisa Oy:lle vuonna 2019. On ilmoitettu, että toimintaa jatkuu normaalina. Sopimus langattomasta laajakaistasta loppuu kunnan ja palveluntuottajan välillä kesällä 2019. Tämän jälkeen se on palveluntuottajan ja asiakkaan välistä normaalia liiketoimintaa.

Tavoitteena on tukea yrittäjiä toiminnan eri vaiheissa sekä lisätä kunnan elinvoimaa. Mittarina käytetään yrittäjille järjestettyjen tilaisuuksien määrää.

Meidän Kihnö-hanke

Hankkeen rahoituksesta puolet tulee kunnalta ja toinen puoli hanketukena. Leader Pohjois-Satakunta on myöntänyt hankkeelle rahoitusta EU:n maaseuturahastosta. Hanke on vuoden mittainen. Se on alkanut elokuussa 2018, jolloin hanketyöntekijä aloitti toimintansa. Hankkeen hyväksytyt kustannukset ovat yhteensä 69.829 €

Hankkeen tavoitteena on kasvattaa kunnan elinvoimaisuutta - tuoda esiin Kihniön laajoja mahdollisuuksia elää, asua ja yrittää. Yhteistyö kausiasukkaiden kanssa on tärkeää. Tavoitteen toteutumisen mittarina käytetään järjestettyjen tilaisuuksien ja tapaamisten määrää.

Hanke on vahvasti yhteisöllinen ja sillä luodaan pysyviä toimintatapoja, menetelmiä ja viestinnän rakenteita kunnan, kuntalaisten, yritysten, yhdistysten sekä kausiasukkaiden entistä parempaan yhteistoimintaan.

Maaseututoimen tehtäväalue

Lain mukaan kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Kunnan tai kuntayhtymän on tehtävä Maaseutuviraston kanssa Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan maataloustukeen liittyvien maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus. Sopimuksen on oltava sisällöltään sellainen, että edellä mainittujen tehtävien hoitoa koskevat, Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut vaatimukset voidaan täyttää. Kunnan on muodostettava maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalouden tukihakemuksen tehnyttä luonnollista henkilöä tai yhteisöä.

Kunnan alueella maaseutuhallinto on järjestettävä siten, että tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä.

Kihniön kunta on tehnyt yhteistoimintasopimuksen Honkajoen, Jämijärven ja Pomarkun kuntien sekä Parkanon ja Kankaanpään kaupunkien kanssa. Sopimus on tullut voimaan 1.1.2013 ja on voimassa toistaiseksi. Palvelujen järjestäjänä toimii Kankaanpään kaupunki.

Maaseututoimen määrärahassa on budjetoitu maaseutusihteerin tehtävien hoidon ostopalvelukuluina 26.500 euroa. Maaseututoimen määrärahat huomioiden myös KVTEL-maksut ovat kokonaisuudessaan 10.700 euroa vuodelle 2019.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

- **Edistämme kuntalaisten hyvinvointia**
Seuraamme kuntalaisten hyvinvoinnin kehittymistä mm. hyvinvointikertomuksen kautta
- **Kuntalaisemme vaikuttaa ja osallistuu**
Lisätä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja tiedonsaantia. Sähköisiä toimintatapoja ja päätöksenteon avoimutta kehitetään. Merkittävistä asioista järjestetään kuulemistilaisuuksia.
- **Kehitämme alueen elinvoimaa**
Kuntamme tavoittelee uusia kuntalaisia, yrityksiä ja matkailijoita

Toiminnallinen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet /mittari	tilanne 30.9.	tilanne 31.12.
Luottamushenkilöiden koulu- tus ja seminaarit	2 tilaisuutta	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä		
Kuntalaisille järjestetyt tiedo- tus/kuulemistilaisuudet	1 tilaisuus	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä		
Yhteydenpito kausiasukkaisiin Tapaamiset / tilaisuudet	1-2 tilaisuutta	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä		
Sähköisten kokouskäytäntö- jen käyttöönotto	Toteutuu	Extranet palvelun kaut- ta käyttöön, toteutumi- nen		
Taloushallinto- ja palkkahallin- to ohjelman päivittäminen ja käyttöönotto	Toteutuu	Toteutuminen		
Tiedottamiseen uusia toimin- tatapoja (hankea)	Toteutuu	Toteutuminen		
Toimintaseinä yhteisöille kunnan kotisivuille	Toteutuu	Toteutuminen kunnan kotisivuudistuksessa		
Tavoitteena on tukea yrittäjiä toiminnan eri vaiheissa sekä lisätä kunnan elinvoimaa	2 tilaisuutta	Yrityksille järjestettävät koulutus- ja aktivointi- tilaisuudet		
Tukea nuorten kesätyömah- dollisuuksiin	Toteutuu	Kesätyötuen maksami- nen, toteutuminen		
Hyvinvointisuunnitelman seuranta	Toteutuu	Toteutuminen hyvin- vointisuunnitelman mu- kaisesti		

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan keskeiset tavoitteet ovat:

- *Sivistyspalvelujen korkean laadun ylläpitäminen ja palvelujen tarjoaminen lähipalveluna*
- *Sivistyspalveluiden toiminnan sopeuttaminen asetettujen taloudellisten tavoitteiden mukaisiksi*
- *Sivistyspalvelujen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen sekä kouluttautumisen ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen*

Sivistyslautakunnan alaisten toimintojen suurimpia riskejä ovat toimintojen haavoittuvuus, koska henkilöstöresurssit on vedetty hyvin tiukalle, ikääntyvä henkilökunta sekä hallinnon varahenkilöjärjestelmän puuttuminen tai toimimattomuus.

Hallinnon tehtäväalue

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida sivistysosaston toimintaa sekä koko kunnan yhteistoimintaa, jotta palveluja voidaan tuottaa tehokkaasti ja joustavasti.

Elokuun alusta 2017 kunnan sivistystoimenjohtajan ja yhtenäiskoulun rehtorin tehtävät on yhdistetty. Sivistystoimenjohtajan kustannuksiksi lasketaan 30 % rehtorin palkasta ja se kirjataan sivistystoimen hallinnosta.

Sivistystoimen toimistosihteerin työaika sivistystoimen hallinnossa on 65 % kokonaistyöajasta ja tavoitteena on pitää työaika edelleen sen suuruisena. Lopputyöaika 35 % on kirjastotyötä. Toimistosihteerin palkkausmenot (65 %) kirjataan hallinnon kohdasta. Toimistosihteerin työnkuvaa järjestellään uudestaan talousarviovuoden aikana.

Määräraha sivistyslautakunnan kokouspalkkioita ja matkakorvauksia varten on sivistystoimen hallinnon kohdassa. Hallinnon kokonaismenojen arvioidaan olevan noin 68.365 euroa vuonna 2019.

Nuorisovaltuuston toimintaa jatketaan. Nuorisovaltuustolla on mahdollisuus nimetä edustajansa valtuustoon ja lautakuntiin. Nuorisovaltuuston kustannukset kirjataan luottamushenkilöhallinnon kuluihin.

Lasten päivähoidon tehtäväalue

Leikin ja toiminnan ohjaus

Kihniön evankelis-luterilaisen seurakunnan järjestämään kesäaikaiseen leikkikenttätoiminnan kustannuksiin osallistutaan 1.700 eurolla.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kihniön osasto ry:tä avustetaan 1.000 eurolla lapsiperheiden hyväksi tehtävään työhön. Ennen avustuksen maksamista tulee sivistyslautakunnalle toimittaa talousarviovuoden toimintasuunnitelma ja edellisen vuoden tilinpäätös.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kokonaisuus, joka koostuu kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta ja jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatusta järjestetään Kihniössä päiväkodissa ja yhden perhepäivähoitajan kotona Linnankylässä. Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa korostuu kodinomaisuus ja pieni ryhmäkoko. Päiväkodin vahvuutena on lasten kasvu vertaisryhmässä ja yhteistyömahdollisuudet yhtenäiskoulun kanssa. Myös vuorohoito, viikonloppuhoito ja erityisvarhaiskasvatus tapahtuvat päiväkodissa. Lain velvoitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille mahdollisuus varhaiskasvatukseen.

Kihniössä toimii kolmiryhmäinen Kettukallion päiväkotikoti. Päiväkodissa lapset on sijoitettu iän ja kehitystason mukaan kolmeen eri ryhmään. 1-3- vuotiaiden Peiponpesän ryhmässä on 8 asiakaspaikkaa ja kaksi kasvattajaa (2 lh). 3-4 – vuotiaiden Ketunkolon ryhmässä on 21 asiakaspaikkaa ja kasvattajina 1 lto ja 2 lh. Viisivuotiaiden Pöllönpirtti – ryhmässä on 21 asiakaspaikkaa ja kasvattajina 1 lto ja 2 lh. Päiväkodin henkilökunnan määrä suhteutetaan lasten lukumäärään huomioiden vuorohoidon tarve ja erityisvarhaiskasvatus. Yhtenäiskoulun erityisopettaja toimii varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo).

Kihniön kunnan varhaiskasvatus pohjautuu kunnan omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Paikallinen suunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä kuntatasolla. Se on velvoittava ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Suunnitelma tullaan päivittämään alkuvuodesta 2019 valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman muutosten vuoksi.

Talousarviovuoden aikana Kihniön kunnan päivitettävä varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön. Pitkän tähtäimen työskentely turvallisen, esteettömän, kehittävän ja viihtyisän varhaiskasvatusympäristön kehittämiseksi jatkuu.

Riittävä ja pätevyysvaatimukset täyttävä henkilökunta takaa varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon toteutumisen myös vuoro- ja viikonloppuhoidossa oleville lapsille.

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidontukea maksetaan alle kolmivuotiaasta lapsesta, joka ei käytä kunnallista päivähoitopalvelua. Yksityisen hoidon tukea perheen on mahdollista saada valitessaan yksityisen palveluntuottajan tai palkkaamalla hoitajan kotiin vaihtoehtona kunnalliselle päivähoitopalvelulle.

Lasten kotihoidontuen myöntämisedellytykset täyttäviä perheitä on talousarvion laadintahetkellä 19, joista pienten lasten varsinaista kotihoidontukea 16. Lapsia, joista varsinaista kotihoidontukea maksetaan, on yhteensä 23. Kotihoidon tukea saavien määrärahaa on varattu 130.000 euroa vuodelle 2019.

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 701.455 euroa ja tuloiksi 67.380 euroa vuonna 2019.

Perusopetuksen tehtäväalue

Perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksen jälkeen Kihniön yhtenäiskoulun ala- ja yläkoulun kautta laadukkaaseen perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Lisäksi oppilaiden kolmiportaisen tuen vakiinnuttaminen ja oppilashuollollisen moniammatillisen työn kehittäminen ovat keskeisinä tavoitteina. Vuoden 2019 erityisenä tavoitteena on jalkauttaa uuden opetussuunnitelman muutokset arviointiin perusopetuksen työskentelyn pohjaksi sekä jatkaa tieto- ja viestintätekniikan opetussuunnitelman käyttöönottoa eri luokka-asteilla.

Oppilasennuste (20.09.2018)

	18 - 19	19 - 20	20 - 21	21 - 22	22 - 23	23 - 24	24 - 25
LUOKAT 0 - 5							
alakoulu	102 (23)	104 (20)	110 (17)	108 (13)	104 (10)	88 (7)	72
LUOKAT 6 - 9							
yläkoulu	66	66	58	66	70	76	85
YHTEENSÄ	168	170	168	174	174	164	157

Taulukossa suluissa olevat luvut tarkoittavat esioppilaita, jotka eivät sisälly varsinaisten oppilaiden lukumääriin. Velvoittavan esiopetuksen lakimuutoksen vuoksi esioppilaiden lukumääräksi on kirjattu koko ikäluokka.

Esiopetus

Esiopetusta annetaan erillisessä opetusryhmässä Kihniön yhtenäiskoulussa vähintään 700 tuntia lukuvuodessa 01.08.2016 käyttöön otetun opetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetus muuttui lakimuutoksen myötä velvoittavaksi 1.1.2015 alkaen ja käytännössä sitä on noudatettu 1.8.2015 alkaen. Opetus ja ateriat ovat esioppilaille maksuttomia ja yli kolmen kilometrin etäisyydellä koulusta asuvilla esioppilailla on oikeus kunnan järjestämään koululaiskyyditykseen. Esiopetusryhmässä on oma koulunkäynnin ohjaaja ja lapsiryhmästä riippuen mahdollisesti toinenkin ohjaaja. Kettukallion päiväkodin perustamisen jälkeen yhteistyötä on tehty ja tehdään enenevässä määrin myös päiväkodin kanssa. Lukukaudella 2018-2019 esiopetus ja perusopetuksen 1. luokka toimivat tiiminä kolmen opettajan voimin ryhmäkokoja ollessa suuria. Esiopetuksen määrärahaksi on varattu 118.531 euroa vuonna 2019.

Maahanmuuttajien opetus

Talousarviota kirjoitettaessa koulussa on 2 maahanmuuttajalasta. Heille opetetaan äidinkielenä S2-kieltä (suomi toisena virallisena kielenä). Tämän opetuksen valtio pääosin korvaa erikseen. Maahanmuuttajien opetuksen määrärahaksi on varattu 6.039 euroa vuonna 2019.

Peruskoulu

Kihniössä toimii yksi yhtenäiskoulu, joka käsittää vuosiluokat 1 – 9. Yhtenäiskoulussa toimii myös esiopetus. Koulun tiloja käytetään kaikkien vuosiluokkien opetukseen. Kesän 2018 aikana yksi yläkoulun luokista puolitettiin pienryhmätiloiksi. Kesän 2019 tavoitteena on saada lisää opetustiloja ruokasalin käyttöä lisäämällä. Edelleen jatketaan luokanopettajien ja aineopettajien yhteiskäyttöä yhtenäiskoulun sisällä.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin Kihniössä käyttöön 1.8.2016 alkaen alakoulun puolella. Yläkoulussa uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön porrastaen vuosina 2017-2019. Uuden opetussuunnitelman pääajatuksena on oppiaineiden rajojen madaltaminen ja monialaisten projektien lisääminen. Erityisenä painopistealueena uudessa opetussuunnitelmassa on tietotekniikan opetuksen lisääminen läpäisyperiaatteella jokaiseen oppiaineeseen. Sivistyslautakunta on hyväksynyt tieto- ja viestintätekniikan strategian sekä tieto- ja viestintätekniikan opetussuunnitelman kesäkuussa 2017. Yhtenäiskoululla on aikaisempien projektien ja hankintojen perusteella kohtalaiset valmiudet uuden opetussuunnitelman tietotekniikan osan toteuttamiseen lukuun ottamatta tietokoneita ja ohjelmistoja. Talousarviossa varaudutaan koulun tietokoneiden ja ohjelmistojen uusimiseen leasing-periaatteella.

Koulunkäynnin ohjaajien tarve on yleisesti lisääntynyt. Oppilaan fyysisen vamman aiheuttaman tai muista syistä johtuvien oppimisvaikeuksien vuoksi ohjaajia on jouduttu palkkaamaan asiantuntijoiden lausuntojen perusteella. Erityisopetuksen pienryhmän perustaminen syksystä 2016 lähtien lisäsi koulunkäynnin ohjaajien määrää perusopetuksen puolella. Lukuvuonna 2018 – 2019 koulunkäynnin ohjaajia on yksi vähemmän kuin edellisenä lukuvuotena. Heistä kolmen kustannukset laskutetaan lähettävältä kunnalta.

Kolmostien terveyden suunnitelmat lastensuojeluyksikkö Taimitarhan perustamisesta Terveys- ja palvelukeskuksen pohjoiseen siipeen arvioidaan lisäävän sivistystoimen kustannuksia n. 100.000 euroa. Kustannukset voidaan laskuttaa lähettäviltä kunnilta.

Valtionosuusuudistuksen seurauksena kunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa kotikuntakorvaustulot ja –menot. Tulevana vuonna ko. kirjaus aiheuttaa sivistystoimelle noin 60.000 euron lisäkulut. Lisätuloja kirjataan noin 80.000 euroa. Lastensuojeluyksikön perustaminen ja oppilaiden opetuksesta aiheutuneiden menojen laskuttaminen lähettäjäkunnilta lisää tuloja.

Koululaiskuljetusten kustannukset pysyvät edellisten vuosien tasolla. Säästöjä on saatu kyytejä vähentämällä ja koululaisten oman kulkemisen määrää lisäämällä lain puitteissa. Kustannuksia ovat nostaneet pidentyneet reitit. Erityisopetuksen pienryhmän perustaminen vähentää lukuvuodesta 2018-2019 alkaen koulukuljetuksen tarvetta muihin kuntiin. Tavoitteena on edelleenkin järjestää koululaiskuljetukset mahdollisimman edullisesti ja samalla kuljetettavia palvellen.

Oppilaanohjausta on tavoitteena edelleen vuonna 2019 kehittää nykypäivän tarpeita paremmin vastaavaksi sekä tiivistää yhteistyötä lähialueen yritysten ja ammattikoulujen kanssa vuosiluokkien 8 – 9 oppilaiden työelämään tutustumisjakson puitteissa. Kahdeksasluokkalaiset ovat tutustumassa työelämään lukuvuoden aikana kaksi viikkoa ja yhdeksäsluokkalaiset viikon. Lisäksi 7.-9. luokan oppilaat käyvät tutustumismatkoilla lähialueen eri oppilaitoksissa. Vakinainen oppilaanohjauksen lehtori ohjaa tätä tutustumistyötä. Ammatillisen koulutuksen reformi on mullistanut toisen asteen ammattikoulutusta melkoisesti. Työelämän tarpeisiin kuuluu myös hyvä kielitaito. Yhtenäiskoulussa tarjotaan lisäkieliopin-

tojen mahdollisuutta 4.-luokkalaaisille ja 8. -luokkalaaisille, joista kummassakin on kuluvana lukuvuonna ryhmä. Uuden opetussuunnitelman myötä ruotsin opetus laajeni myös alakoulun puolelle alkaen Kihniössä 5. luokalla.

Vuonna 2014 voimaan tullut opiskelijahuoltolaki velvoittaa kunnat tarjoamaan oppilaille koulukuraattorin ja vastaavan koulukuraattorin palveluja. Elokuusta 2017 lähtien Kihniön yhtenäiskoululla on toiminut pätevä kokopäiväinen koulukuraattori. Koulukuraattorin tehtäviin on yhdistetty ehkäisevän nuorisotyön tehtäviä sekä osittaisia koulunkäynnin ohjaajan tehtäviä tarpeen mukaan.

Laaja-alaisen erityisopettajan työn tavoitteena on edelleen käyttää opetusajasta suurin osa nuorimpien oppilaiden puheopetuksen ja oppimisvaikeuksien hoitamiseen. Esioppilaiden kanssa tehtävän työn tavoitteena on ehkäistä oppimisvaikeuksia ennalta. Ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille annettavan erityisopetuksen tavoitteena on auttaa oppilaita saamaan vankka perusta äidinkielen ja matematiikan taitoihin.

Erityisopetuksen pienryhmä aloitti toimintansa syyslukukauden 2016 alusta. Ryhmässä toimii erityisluokanopettajan apuna kaksi koulunkäynnin ohjaajaa. Tulevaisuuden tavoitteena on, että kunnan kaikki oppivelvollisuusikäiset oppilaat voivat käydä peruskoulua omassa kunnassa. Lastensuojeluyksikön perustaminen lisäänee tarvetta pienryhmän toiminnalle. Talousarviossa varaudutaan toisen pienryhmän perustamiseen.

Peruskoulun kokonaismenojen arvioidaan olevan 2.063.911 euroa ja tulojen 208.066 euroa vuonna 2019.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

1. ja 2. vuosiluokan oppilaille tarkoitettu aamu- ja iltapäivätoiminta jatkuu lukuvuonna 2018-2019, koska riittävän monta lasta on halunnut mukaan. Toiminnassa on talousarvion laadintahetkellä mukana 17 lasta ja ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat. Sivistystoimi saa valtionapua aamu- ja iltapäivätoimintaan ja siitä peritään korvaus sen ajan mukaan, jonka oppilaat ovat toiminnassa. Tavoitteena on jatkaa toimintaa seuraavanakin lukuvuonna eli syksyllä 2019, mikäli halukkaita oppilaita on tarpeeksi tulossa mukaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaismenojen arvioidaan olevan 50.531 euroa ja tulojen 7.000 euroa vuonna 2019.

Kerhotoiminta

Opetushallitus on myöntänyt Kihniön kunnalle kerhotoiminnan kehittämiseen ja järjestämiseen avustusta, jonka avulla tavoitteena on kerhojen jatkaminen myös lukuvuotena 2018 - 2019. Erilaisia kerhoja on tarjolla kaikenikäisille koululaisille. Kerhotoiminnan määrärahaksi on varattu 7.040 euroa, josta Opetushallituksen myöntämä avustus on 5.000 euroa.

Keskiasteen koulutuksen tehtäväalue

Menot aiheutuvat eläkemenoperusteisista maksuosuuksista Kuntien eläkevakuutukselle, jotka kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Tällä kohtaa ovat käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen henkilöstöstä aiheutuvat eläkemenoperusteiset maksut. Oppilaitos oli

kunnan omistama vuoden 1992 loppuun saakka. Lisäksi tähän kohtaan kirjataan opiskelijahuoltolain mukaisten kihniöläisiä opiskelijoita koskevien kustannusten maksu toisen asteen koulutuksen järjestäjille. Menomääräraha on 21.060 euroa.

Muun sivistystoimen tehtäväalue

Kirjasto

Kirjastopalveluiden tavoitteena on tarjota kaikille kansalaisille tietoa, kulttuuria, viihdettä ja mahdollisuutta opiskeluun. Kihniön kirjasto tarjoaa ilmaisen pääsyn tietoverkkoihin internetin välityksellä ja edistää näin vapaata tiedon saatavuutta. Ajantasainen kirja- ja lehtikoelma, mukaan lukien verkon kautta käytössä olevat kokoelmat, mahdollistaa tasapuolista tiedonhankintaa. Henkilökunta antaa opastusta kokoelmien ja verkkokirjaston käytössä. Kirjaston tehtävä on edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta tarjoamalla tiloja ja sisältöjä erilaisiin tapahtumiin, keskusteluihin ja näyttelyihin.

Kirjasto edustaa yhteiskunnan pysyviä arvoja ja lisää kunnan asukkaiden hyvinvointia. Kirjasto on kansalaisten lähipalvelua. Aukiolotuntien määrä pyritään Kihniössä vähintään säilyttämään ennallaan ja aineiston lainausmäärät ja asiakkaiden määrä pitämään vähintään ennallaan. Suunnitellaan omatoimiaukiolojen mahdollistamista. Lisäksi kirjasto palvelee PI-KI-verkkokirjastossa ympäri vuorokauden ja tarjoaa verkkosivuilla yksilötasolle räätälöityjä palveluja (esim. oma hylly, lainaushistorian tallennus).

Kirjaston tilat tarvitsevat pientä uudistamista. Monet palvelut ovat poistuneet ja tilalle on tullut uusia. Äänitteiden kuuntelupalvelulla tai videoiden katselupalvelulla ei ole enää käyttäjiä. Tilojen on elettävä kehittyvän toiminnan mukaan.

Kihniön kirjasto pitää yllä jo vakiintunutta yhteistyötä koulujen kanssa ja edistää lasten ja nuorten lukuharrastusta mm. lukudiplomien ja kirjavinkkausten muodossa. Kaikki kunnan koululaiset käyvät lukuvuoden aikana kirjastossa vähintään kerran ohjatulla kirjastotunnilla opettelemassa kirjaston ja verkkokirjaston käyttöä, tutustumassa aineistoon, opiskelemassa tiedonhallintataitoja tai kuuntelemassa vinkkausta hyvästä luettavasta. Myös aikuisväestölle järjestetään kirjaston ja verkkokirjaston käytön opastusta. Lasten lukemisen ja lukutaidon edistämiseksi kiinnitetään erityishuomio lasten aineiston uudistamiseen. Satutuokioita pidetään kirjastossa noin kerran kuukaudessa talviaikaan. Aikuisten lukupiiri kokoontuu myös kerran kuukaudessa.

Ikäihmiset otetaan huomioon hankkimalla isotekstisiä kirjoja, äänikirjoja ja kuvatallenteita sekä toimittamalla siirtokokoelmia palvelulaitoksiin. Ikäihmisten ja liikuntaesteisten kotipalvelua on tarjolla tarpeen mukaan. Markkinoidaan aktiivisesti Celia-kirjaston (lukemisteet), monikielisen kirjaston ja kuulovammaisten kirjaston palveluita.

Palvelujen aktiivinen kehittäminen ja kirjaston houkuttelevuuden parantaminen lisäävät käyttöä ja poistavat eriarvoistumisen riskiä täällä Pirkanmaan ääri rajoilla.

Kirjaston tuloiksi vuodelle 2019 on arvioitu 2.650 euroa ja menoiksi 148.595 euroa.

Urheilu- ja nuorisotyö

Vapaa-aikaohjaaja vastaa kunnan nuoriso- ja urheilutyöstä. Hänen osa-aikainen työaikaansa koko-aikaistetaan 1.1.2019 lähtien. Vapaa-aikaohjaajan tavoitteena on järjestää monen-

laisia liikuntamahdollisuuksia eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Näihin kuuluvat erilaiset sarjat koululaisille, katu- ja maastajuoksut vuosittain, uintimatkat syksyllä ja talvella ja urheilukoulut kesällä. Vapaa-aikaohjaaja järjestää myös aikuisille kuntalaisille aktiivista urheilutoimintaa erilaisten harrastesarjojen muodossa (lento-, pesä- ja jalkapallo sekä sähkö). Tavoitteena on myös järjestää matkoja eri urheilulajien kilpailuihin ja peleihin liikunnallisen innostuksen lisäämiseksi. Edelleen tavoitteena on järjestää myös muuta toimintaa mahdollisuuksien ja toiveiden mukaan, jotta mahdollisimman moni kuntalaisista voisi osallistua järjestettyyn toimintaan.

Kunta vuokraa nuorisoseurantalo Ihantolan Kihniön Nuorisoseuralta (vuosivuokra on 5.046 €) ja vuokraa taloa edelleen erilaisten juhlien ja muiden tilaisuuksien pitopaikaksi tai muutoin luovutettavaksi kuntalaisten käyttöön. Vapaa-aikaohjaaja järjestää nuorten avoimia ovia ja peli-iltoja Ihantolassa yhdessä yhdistysten (MLL, KihU, 4-H, ja seurakunnat) kanssa.

Sivistyslautakunta jakaa vuonna 2019 liikunta- ja nuorisojärjestöille (50 % + 50 %) avustuksia yhteensä 21.024 euroa. Nuorisojärjestöjen 10.512 euron osuus sisältää 4H – yhdistykselle maksettavan palkkausavustuksen, jonka suuruuden päättää kunnanhallitus.

Tavoitteena on, että vapaa-aikatoimi antaa myös yhdistyksille ja järjestöille edelleen alueet, tilat ja mahdollisuuksien mukaan välineitä urheilukoulujen järjestämistä varten. Uimakoulut kesällä 2019 tulee järjestämään Kihniön Urheilijat yhteistyössä kunnan kanssa Jalasjärven uimahallissa.

Maastoliikuntareitin käytön monipuolistamisen suunnittelua tehdään talousarviovuonna.

Koulun alueesta tehty suunnistuskartta tullaan uusimaan. Kartta ulottuu myös kauemmas grillin alueelle. Kartta on tarkoitus tehdä yhteistyössä Kihniön Urheilijoiden kanssa. Valmistamiseen haetaan avustusta Säästöpankkisäätiöltä. Tulevaisuudessa kartta palvelee paremmin sekä koululaisia että muita kuntalaisia. Myös kesäasukkaat otetaan huomioon.

Lähiliikuntapaikan sijoittamisessa on tarve arvioida ja suunnitella koulun aluetta kokonaisuutena, missä otetaan huomioon myös vanhan alakoulun rakennus ja tontti.

Urheilu- ja nuorisotyön kokonaismenojen arvioidaan olevan 90.872 euroa vuonna 2019 ja tuloiksi arvioidaan 5.800 euroa.

Musiikkiopisto ja kansalaisopisto

Mahdollisuus musiikin opiskeluun kihniöläisille lapsille ja nuorille on musiikkiopistossa, joka toimii Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän alaisuudessa. Opetusta annetaan noin 45 – 50 kihniöläiselle ja arvioidut kustannukset vuodelle 2019 ovat 25.000 euroa, mikä on ollut jo usean vuoden taso. Maksuosuuksien taso säilytetään korkeintaan 25.000 euron suuruisena / vuosi suunnitelmakauden ajan ja opiskelijamäärä mitoitetaan sen mukaiseksi.

Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän alaisuudessa toimivaan kansalaisopistoon yhdistyi vuoden 2009 alusta myös Pohjois-Satakunnan alueopisto, joista muodostui Petäjä – opisto.

Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä ja Sastamalan koulutuskuntayhtymä fuusioituivat 1.1.2014. Kansalaisopiston vuosikustannukset on arvioitu 28.000 euroksi.

Muu kulttuuritoimi

Esinemuseo on ollut avoinna kesäaikana arkipäivisin. Kihniön ev.lut. seurakunta ja sivistystoimi ovat yhdessä palkanneet pari henkilöä esittelemään museota ja tiekirkkoa. Tavoitteena on jatkaa yhteistyötä edelleen seurakunnan kanssa tältä osin kesällä 2019. Yhteistyönä seurakunnan kanssa järjestetään myös veteraani- ja itsenäisyyspäivän juhlat.

Kulttuuritoimi ottaa osaa kunnan yhteisiin kulttuurihankkeisiin ja osallistuu kirjaston näyttelytoimintaan. Lisäksi varaudutaan tukemaan Art Festivo- viikon järjestelyjä. Kulttuuritoimi jakaa vuonna 2019 avustuksia 900 euroa. Tavoitteena on vuonna 2019 jatkaa yhteistointa Kihniö-seuran kanssa kesäajan oppaan palkkaamisesta Puumilan vanhan tuvan ja Hietasen kotimuseon esittelyä varten. Lisäksi tavoitteena on järjestää pari kertaa vuodessa kuntalaisille kulttuurimatka konserttiin tai teatteriin.

Kulttuurisihteerin tehtävää hoitaa vapaa-aikaohjaaja. Muun kulttuuritoimen määrärahaksi on varattu 13.830 euroa vuonna 2019.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen toiminnot säilytetään ennallaan. Kuntalaisten käytössä on kutsu-taksilinja Nerkoönjärven ympäri perjantaisin sekä asiointilinja Nerkoönjärven ympäri tiistaisin. Vuoden 2009 alusta alkaen ovat sotaveteraanit ja sotainvalidit voineet käyttää tätä joukkoliikennettä korvauksetta.

Joukkoliikenteen menoiksi on arvioitu 8.000 euroa vuonna 2019.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueelle

- Oikein mitoitettut palvelut ja niihin sopiva palvelurakenne
- Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut pidetään kunnassa
- Nuorisovaltuusto perustetaan kunnan omana tai yhdessä muiden kuntien kanssa
- Nuorisolle omia tiloja
- Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa erityisesti nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamiseksi

Muut talousarviossa kirjatut tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueella

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittari	Toteutuminen	tilanne 30.09.	tilanne 31.12.
Toiminnan sopeuttaminen asetettujen taloudellisten tavoitteiden mukaiseksi	toteutuminen	kyllä / ei		
Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen	toteutuminen	kyllä / ei		
Henkilöstön kouluttautumisen ylläpitäminen	koulutuspäivien lukumäärä	vähintään 1 kpl / hlö / vuosi		
Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen	kysely	kyllä / ei		
Kaikille päivähoitoa tarvitseville lapsille taataan oikeus varhaiskasvatukseen	toteutuminen	kyllä / ei		
Tietoteknisen välineistön ajantasaistaminen koko sivistystoimessa	toteutuminen	kyllä / ei		
Tieto- ja viestintätekniikan opetussuunnitelman käyttöönotto	toteutuminen	kyllä / ei		
Koululaiskuljetusten järjestäminen kuluja kasvattamatta	toteutuminen	kyllä / ei		
Kaikki oppivelvollisuusikäiset käyvät koulua omassa kunnassa	toteutuminen	kyllä / ei		
Aamu- ja iltapäivätoiminta jatkuu	toteutuminen	kyllä / ei		
Kerhoja järjestetään lukuvuoden aikana	toteutuminen	vähintään 5 kerhoa / vuosi		
Koululaisten ohjatut kirjastotunnit	toteutuminen	vähintään 1/oppilas/lukuvuosi		
Kirjaston lasten ja nuorten aineiston hankinta	toteutuminen	vähintään 1 kpl/alle 15-vuotias		
Kirjaston tapahtumat	toteutuminen	vähintään 2/kk		
Kirjaston aukiolotunnit	toteutuminen	vähintään 1340 h/v		
Lainaus kirjastosta	toteutuminen	vähintään 16 kpl/as.		
Lapsille ja nuorille järjestetään monipuolisia liikunta-harrastuksia	toteutuminen	kyllä / ei		
Järjestetään peli-iltoja yhdistysten ja seurojen kanssa Ihantolassa	toteutuminen	vähintään 10 kpl / vuosi		

Uimakoulu järjestetään Jajärven uimahallissa yhteistyössä Kihniön urheilijoiden kanssa	toteutuminen, osallistuneiden määrä	vähintään 15 kpl		
Järjestetään matkoja urheilutapahtumiin	toteutuneiden matkojen määrä	vähintään 5 kpl		
Järjestetään matkoja kulttuuritapahtumiin	toteutuneiden matkojen määrä	vähintään 2 kpl		
Palkataan Puumilaan, kirkkoon sekä museoon esittelijä kesäksi	toteutuminen	kyllä / ei		

Tekninen lautakunta

Yksityisteiden tehtäväalue

Tekninen lautakunta hoitaa yksityistielain (1962/358) tielautakunnalle määräämiä tehtäviä kunnes uusi yksityistielain muutos astuu voimaan: "Yksityistielakia aiotaan uudistaa. Uudella lailla on tarkoitus selkeyttää eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpidon ja rahoituksen suhteen. Avustusten jakaminen yksityisteille on tarkoitus siirtää valtiolta maakunnille mutta kunnan myöntämiin avustuksiin lakimuutos ei puutu. Uudistuksen myötä kuntien tielautakunnat lakkautettaisiin ja niiden tehtävät siirrettäisiin muille viranomaisille. Hallituksen esitys HE 147/2017 eduskunnalle yksityistielaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettiin eduskunnalle 19.10.2017. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta" (lähde: www.eduskunta.fi).

Vuonna 2019 yksityistieavustuksiin varattu määräraha tullaan pitämään samalla tasolla kuin edellisinä vuosina. Vuonna 2017 ja 2018 yksityistieavustusta piti hakea tekniseltä lautakunnalta ja tätä käytäntöä tullaan jatkamaan.

Yksityisteiden investointeihin ei talousarviossa ole varattu rahoitusta.

Ympäristönsuojelun tehtäväalue

Ympäristönsuojelun tarkkailussa ovat pohjavesikohteet eli nk. Sokka-hankkeessa (Suomen ympäristökeskuksen koordinoima valtakunnallinen soranottoalueiden tila ja ympäristöriskit) esiin nousseet kohteet eli Jokikylä, Linnankylä A ja Linnankylä B. Näillä alueilla selvitetään maa-ainestenottamisalueiden tilaa ja jälkihoitotoimenpiteitä.

Ympäristönsuojeluun on varattu 14 300,00 euroa.

Hallinnon tehtäväalue

Teknisen toimen tavoitteena on kehittää toimintaansa sekä tuoda toimintaa avoimemmaksi lisäämällä tiedotusta kunnan uusilla, tulevilla kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Palo- ja pelastustoimen tehtäväalue

Osuutemme Pirkanmaan pelastuslaitoksen kustannuksista on 143.000,00 euroa (pelastuslaitoksen arvio 2018).

Maankäytön suunnittelun tehtäväalue

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 19.4.2017 (23 §) päättänyt aloittaa kunnassa kiinteistökartoitusprojektin. Projektia varten haettiin kesätyöntekijää, mutta ei löytynyt sopivaa henkilöä. Projektin tarkoituksena on saattaa kunnan rakennusrekisteri ajan tasalle koska rekisterin tietoja tarvitaan moniin eri yhteyksiin mm. kiinteistöveron määrittämiseen. Verottajalle ilmoitettavat rakennukset on saatu kartoitettua.

Maankäytön suunnittelun kustannukset muodostuvat kaavoituksesta ja rakennusvalvonnasta. Sen palkkausmenot koostuvat rakennusvalvonnan (rakennustarkastajan) 12 000,00 eu-

ron, teknisen toimen toimistosihteerin (40 %) palkkausmenosta. Lisäksi on varattu rahaa kesäkaudeksi palkattavan kartoitustyöntekijän 15.000,00 euron palkkamenoista.

Rakennus- ja toimenpidelupia on myönnetty 31.10.2018 mennessä 28 kpl (vuonna 2017 kokonaisuudessaan 53 kpl). Talousarviovuodelle ei ole suunnitteilla rakennusvalvonnan taksojen korottamista, vaan oletuksena on, että edellä mainitun projektin myötä rakennuslupamäärät tulevat nousemaan ja sitä kautta saadaan tulopuolelle lisäystä.

Kaavahankkeista vuodelle 2019 ei ole vielä tehty päätöksiä, mutta talousarviossa on varauduttu raakamaan hankinnan jatkoprosessina tehtävään uusien teollisuustonttien kaavoittamiseen.

Kiinteistöjen tehtäväalue

Kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti kunnan omistamille kiinteistöille on tehty luokittelu ("salkutus"). Luokittelussa kiinteistöt tarkastellaan kokonaisvaltaisesti niin, että kunkin kiinteistön vahvuudet ja heikkoudet kirjataan, jolloin jatkotoimenpiteenä voidaan miettiä kiinteistön kehittämisen toimenpiteet. Kiinteistöt tullaan jakamaan pidettäviin, kehitettäviin ja luovutettaviin kiinteistöihin.

Kiinteistöt - kohta sisältää kiinteistön hoidon ja huoneistojen vuokrauksen sekä kunnan maa- ja metsätilat. Kiinteistöjen hoitomenoiksi on arvioitu noin 889 600,00 euroa, josta alueiden ja rakennusten kunnossapidon osuus on 239 400,00 euroa. LVS-kustannuksiksi on arvioitu 206 250,00 euroa.

Vuokratuotoiksi (asunnot + teollisuustilat) on arvioitu 554 000,00 euroa, jonka lisäksi sisäisiä vuokratuloja on arvioitu tulevan 183 000,00 euroa. Tilanne 6.11.2018: Asuntoja tyhjillään 14 kpl (tyhjennetyt asunnot ml. 23) eli asuttavissa olevien asuntojen täyttöaste oli 88 prosenttia.

Suunnitelmavuodelle ei ole tiedossa metsänhoitotoimenpiteitä mutta satunnaisiin menoihin ko. menokohtaan on varattu 2 000,00 euroa.

Liikenneväylien ja yleisten alueiden tehtäväalue

Kaavateiden kunnossapitoon on varattu 34 000,00 euroa, liikuntapaikkojen hoitoon 33 000,00 euroa sekä puistojen ja muiden yleisten alueiden hoitoon 42 000,00 euroa. Tievalaistuksen osuus on noin 18 000,00 euroa. Alueiden kunnossapidolla pyritään toteuttamaan kuntastrategian linjausta viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, joka edistää asukkaiden hyvinvointia.

Viheralueiden hoito on ollut ulkoistettuna Kihniön 4H-yhdistykselle ja sopimusneuvottelut kaudelle 2019 tullaan käynnistämään vuoden 2018 lopulla. Talousarviossa on viheralueiden ylläpitoon varattu 30 000,00 euroa, joka on samalla tasolla kuin edellisinä vuosina.

Jätehuollon tehtäväalue

Kihniön kunta kuuluu kahdeksan muun kunnan kanssa Lakeuden jätelautakuntaan (kunnalla yksi henkilöjäsen lautakunnassa), jonka vastuulla on jätehuoltoon liittyvät viranomaistehdävät jäsenkuntien alueella. Jätelautakunta myös vastaa ja päättää toimialueellaan asioista, jotka jätelain (646/2011) mukaan on säädetty kunnan hoidettavaksi. Jätehuollon käytännön

toteuttaja jätelautakunnan toimialueella on Lakeuden Etappi Oy. Etapin tehtäviin kuuluvat jätteiden kuljetus, hyödyntäminen ja käsittely, sekä jätehuollon neuvonta ja tiedotus.

Vesi- ja viemärlaitoksen tehtäväalue

Tavoitteena on turvata käyttäjille laadullisesti ja määrällisesti häiriötön talousveden jakelu.

Kihniön kunnan jätevedet ohjataan siirtoviemäriä pitkin Parkanon kaupungin jäteveden puhdistamolle käsiteltäväksi.

Viemärlaitokselle on varattu 144 000,00 euroa ja tuottoennuste on noin 103 000,00 euroa. Vesilaitoksen kuluiksi tn arvioitu 53 000,00 euroa ja tuotoksi 81 000,00 euroa.

Tehdään selvitys vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisen mahdollisista hyödyistä ja talousvaikutuksista ja varaudutaan yhtiöittämiseen vuoden 2019 aikana.

Teknisten palveluiden tehtäväalue

Teknisiin palveluihin kuuluvat konekeskus, laitosmiespalvelut, lämpölaitos ja muu tekninen toimi.

Konekeskus käsittää kunnan teknisen puolen koneiden mm. traktorin ja ruohonleikkurin käyttö- ja kunnossapitomenot. Konekeskuksen vuosikustannukset arvioidaan olevan 14 000 euroa.

Laitosmiespalveluiden kustannukset jaetaan sisäisinä vuokramenoina eri kohteiden kesken.

Laitosmiespalveluissa on tapahtunut – ja tulee tapahtumaan – muutoksia sillä lähivuosina henkilökuntaa on eläköitymässä. Riittävän ammattitaitoisen, ja määrältään riittävän henkilöstön rekrytoinnista tulee huolehtia ajoissa, jotta toiminnan muutoksiin voidaan varautua, eikä eläkkeelle siirtymisistä aiheudu toiminnallisia tai taloudellisia riskejä. Myös työyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskien hallintaa joka vielä korostuu pienessä työyhteisössä. Työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota jatkossakin koko teknisellä toimialalla.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle

- Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö on meille erityisen tärkeää
Liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpidon tasoa nostetaan määrärahojen puitteissa
- Kunnan tiedotus ja viestintä on ennakoivaa ja selkeää
Teknisen toimen tavoitteena on kehittää toimintaansa sekä tuoda toimintaa avoimemmaksi lisäämällä tiedotusta kunnan uusilla, tulevilla kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa
- Raakamaan hankinta toimivien liikenneyhteyksien varrelta
talousarviossa on varauduttu mm raakamaan hankinnan jatkoprosessina tehtävään uusien teollisuustonttien kaavoittamiseen
- Kiinteistöomaisuuden luokittelu päivitetään vuosittain talousarvion yhteydessä
Kiinteistöt luokitellaan eli "salkutetaan"
- Työhyvinvointi on meille tärkeää ja seuraamme aktiivisesti sen kehittymistä
Työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota jatkossakin koko teknisellä toimialalla

Talousarviossa kirjatut tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittari	tilanne 30.09.	tilanne 31.12.
Toiminnan kehittäminen avoimemmaksi	toteutuminen		
Kiinteistökartoitusprojekti (jatko)	toteutuminen		
Kunnan omistamien kiinteistöjen luokittelu "salkutus"	toteutuminen		
Sähköisten huoltokirjojen käyttöönotto	toteutuminen		
Kiinteistö Oy Kihniön Suutarinpihan yhtiömuodon muutos	toteutuminen		
Käyttäjille laadullisesti ja määrällisesti häiriötön talousveden jakelu	toteutuminen		
Vesilaitoksen yhtiöittämisselvityksen käynnistäminen	toteutuminen		

Tuloslaskelma

Verotulot

Verotulojen kasvun arvioinnissa on käytetty Suomen Kuntaliiton ennusteita. Kunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2015 alkaen 21,50 %. Valtuuston päätöksen mukaan tuloveroprosentti on edelleen 21,50 %. Kiinteistöveroprosentteja korotettiin vuodelle 2018 Pirkanmaan keskitasoon pyöristettynä, lukuun ottamatta yleishyödyllisten yhteisöjen prosenttia.

Veroprosentit ja arvioidut verot vuodelle 2019 ovat seuraavat:

Verolaji	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kunnallisvero	5.026.924	4.684.999.	4.691.000	4.714.000
Kiinteistövero	499.213	492.262	562.000	556.000
-yleinen 1,10 % / v.2018				
-vakituiset asuinrakennukset 0,55 %				
-muut asuinrakennukset 1,04 %				
-yleishyödylliset yhteisöt 0,44 %				
Osuus yhteisöverosta	576.929	705.935	715.000	719.000
Yhteensä	6.103.066	5.883.197	5.968.000	5.989.000

Kuntaliitolta saadun verotuloennusteen mukaan verotuloja kertyy Kihniössä ko. ennusteen mukaan 2019 vuonna noin 21.000 euroa enemmän kuin vuodelle 2018 on budjetoitu. Kulu- van vuoden ennustetta on korjattu Kuntaliiton arvioissa (-251.000 e) Kulu- van vuoden pudotus johtuu pääosin luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, jotka tänä vuonna 2018 vähennetään joulukuun tilitysten yhteydessä.

Ennusteen mukaan verotulotaso saavuttaa vuoden 2016 toteumatason vasta vuonna 2020.

Henkilöasiakkaiden verotus siirtyy marraskuusta 2018 alkaen joustavaan valmisteluun, joten verotus valmistuu verovelvollisille eri aikaan. Tämän vuoksi myös palautusten vähentäminen jaksottuu vuodesta 2019 alkaen useammalle kuukaudelle. Pääosa palautuksista vähennetään kuitenkin elokuun tilityksessä (verotilityslainmuutos).

Merkittävä verotuksellinen muutos nykytilaan tulee 2021, mikäli maakuntauudistus toteutuu. Vuodelle 2021 kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,37 prosenttiyksiköllä vuoden 2020 tasosta. Tämä prosenttiosuus tulee valmistelun edetessä vielä muuttumaan.

Valtionosuudet vuonna 2019

Ennakkolaskelman mukaan kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 8 375 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 458 milj. euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet vähenevät - 83 milj. euroa (-1,0 %, 15 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €). Kilpailukykysojimuksen (kiky) takia kuntien

valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016-2019 koskevista indeksijäädytyksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ilman päätöstä indeksikorotusten jäädyttämisestä.

Valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksikköä ja on 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018).

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Lisäksi samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksia.

Valtionosuuksiksi vuodelle 2019 on arvioitu 6.755.004 euroa, mikä on noin 63.000 euroa enemmän kuin vuonna 2018.

TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
6.710.831	6.914.473	6.691.586	6.755.004

Rahoitustuotot ja kulut

Korkotuottoja on arvioitu kertyvän 1.400 euroa. Siihen sisältyy lähinnä pankkien käyttötilien korot ja antolainojen korot.

Muita rahoitustuottoja (arvio 28.350 euroa) ovat lähinnä kuntayhtymien kunnan peruspääomaosuuksille maksamia korkoja sekä osinkotuloja.

Korkokuluja kunnan omista lainoista on arvioitu noin 120.400 euroa talousarviovuodelle.

Käyttöomaisuuden poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kunnanvaltuuston 11.11.2013 hyväksymän uuden poistosuunnitelman mukaisesti.

Kriisikuntakriteerit ja alijäämän kattaminen

Kuntalain 110 § 3 momentin mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Edellä mainitussa kuntalain kohdassa säädettyä velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Sen estämättä, mitä kuntalain 110 § 3 momentissa säädetään velvollisuudesta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä, alijäämän tulee olla katettu viimeistään tilikauden 2020 tilinpäätöksessä. Vuoden 2015 alijäämä oli 412 e / asukas, vuonna 2016 kertyi 538 e /asukas ja 2017 kertyi 593 e /asukas.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien tarkastelu kirjattiin vuonna 2007 lakiin kunta- ja palvelurakennemuutoksesta (169/2007). Tarkasteltavien kuuden talouskriteerin raja-arvoista säädettiin ensimmäisen kerran valtio-neuvoston asetuksella (172/2007) ja sen jälkeen kuntien peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ssä (1704/2009). Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ns. kriisikuntamenettelyä koskevat säännökset on siirretty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetusta laista uuteen kuntalakiin. Uuden kuntalain (118 §) mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määrääjassa
  - kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI
  - kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
  3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernin keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
  4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Konsernitason kriisikuntakriteerien osalta uutta arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2017 vuosien 2015 ja 2016 konsernitilinpäätöksiin kertyneisiin alijäämiin ja konsernitilinpäätöksistä laskettaviin tunnuslukuihin (148.4 §). Konsernitason kriisikuntamenettely edellyttää konsernitilinpäätöksiä kaikilta kunnilta.

Kuntien kriisikuntakriteerejä ehdotetaan muutettavaksi lähivuosina. Muutostarvetta selvittäneen työryhmän ehdotus julkaistiin 5.10.2018, jonka myötä luonnos hallituksen esitykseksi lähti lausuntokierrokselle kuntiin. Uusia kriteerejä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukuihin.

Talousarviovuosi on alijäämäinen ja samoin suunnitelmaosan muut vuodet.

Talousarviovuoden 2017 jälkeen alijäämä edelliset alijäämät huomioiden oli -1.167.213 euroa. Vuoden 2017 alijäämä oli -96.433 euroa. Vuodelle 2018 arvioitiin kertyvän -856.237 e. Käytännössä alijäämä jää edellä mainittua pienemmäksi. Vuodelle 2019 arvioidaan kertyvän alijäämää -765.683 e.

Suunnitelmavuosille 2019-2021 kertyy alijäämää arviolta -1.863.000 euroa. Vuodelle 2020 noin -661.000 euroa ja vuodelle 2021 noin -436.000 euroa. Suunnittelukauden lopussa alijäämää on arviolta yhteensä -3.886.000 euroa.

Pieni kunta ei kestä kovin montaa peräkkäistä alijäämäistä vuotta eikä varsinkaan negatiivisia vuosikatteita. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunta velkaantuu suorittaessaan lakimääräisiä tehtäviään. Mikäli Kihniön kunnan talous ajautuu kaikista oikaisutoimista huolimatta sellaiseen tilaan, että kriisikuntastatus näyttää väistämättömältä, on kunnassa reagoitava siihen tarkastelemalla välttämättömiä investointitarpeita siltä kannalta, että ne eivät jää tekemättä, ja että kunnan alue voi säilyttää elinkelpoisuutensa myös tulevaisuudessa.

Yksityiskohtaisemmin välttämättömistä investointitarpeista määritellään kunkin vuoden talousarvioehdotuksessa.

Alijäämän kattamistyötä jatketaan edelleen vuonna 2019.

Alijäämän kattamisen selvitysohdotukset

1. Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden myynti

Osakkeita on yhteensä 1.620 kappaletta. Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n hallitus on käsitellyt 24.5.2018 kokouksessaan Kihniön kunnan omistamien Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden hankintaa. Hallitus päätti, että tämän hetkisessä tilanteessa yhtiö ei lähde hankkimaan osakkeita Kihniön kunnalta. Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n voimassa olevan yhtiöjärjestyksen mukaan omistajakunnilla on ensisijainen osto-oikeus myytävänä oleville osakkeille. Toissijainen osto-oikeus on yhtiöllä itsellään. Osakkeita tarjotaan yhtiötä nykyisin omistavalle taholle. Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n vuosittain maksanut osuuspääoman korkotuloa noin 12.000 € / vuosi. Asia on selvityksessä.

2. Eroamisesitys Sastamalan koulutuskuntayhtymästä (tasearvo 395.389,16 € / 31.12.2015)

Kihniön Perussuomalaisten valtuustoaloite 14.11.2016 myös samasta asiasta. Sastamalan koulutuskuntayhtymä järjestää toisen asteen koulutusta, yleissivistävää koulutusta ja aikuiskoulutusta mukaan lukien oppisopimuskoulutus. Edellä mainituista koulutuksen osa-alueista vastaa Kihniön kunnassa sivistyslautakunta. Täten on tarkoituksenmukaista, että sivistyslautakunta selvittää mahdollisen eroamisen kaikki toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset. Sivistyslautakunta on antanut selvityksen. Asian käsittely on vielä kesken.

3. Vesihuoltolaitoksen yhtiöittäminen. Tehdään selvitys vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisen mahdollisista hyödyistä ja talousvaikutuksista. Asia on vireillä.

4. Eroaminen Satakunnan koulutuskuntayhtymästä (tasearvo noin 81.562,37 €)

Eroamisesta saattaa aiheutua merkittäviä eläkevastuita.

5. Tuloveron ja kiinteistöverojen korotukset

Seurataan verojen osalta maakunnan keskiarvoja. Kiinteistöveroja korotettiin vuodelle 2018. Tuloveroprosentti pidetään entisellään 21,50 %.

6. Kunnan ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden lainojen kokonaiskilpailutus.

Tehdään selvitys tarvittaessa kilpailutuksen tuomista mahdollisista hyödyistä ja haitoista, minkä jälkeen mahdollinen kilpailutus.

7. Selvitystyö kunnan omistaminen suurimpien metsäkiinteistöjen myynnistä

Kyse on lähinnä Koskelan ja Lahdentaustan metsätilojen myyntihinnan määrittelystä ja sen perusteella em. metsäalueiden mahdollinen myynti tai vaihtaminen.

8. Salomaan tilan myynti

Edelliseen liittyen valtion perintönä saadun Salomaan kiinteistön myyminen. (pinta-ala vajaa 40 ha). Perinnön käyttötarkoitus on valtiokonttorin 21.10.2008 päätöksen mukaan "Omaisuus luovutetaan kunnalle käytettäväksi vanhustenhuoltoon ja lastensuo-

jeluun sekä sotaveteraanien ja –invalidien kuntoutus- ja tukipalveluihin”. Kunnanhallitus teki myyntienasettamispäätöksen 1.10.18 § 112.

9. Salomaan perintötilan rahavarojen käyttö ja myynti

Salomaan perinnön tilillä olevien rahavarojen käyttö. Salomaan perinnön tilillä on rahaa kuluvaan vuoden käyttö huomioiden noin 90.000. Sote on ulkoistettu ja rahan käytötarkoitus on valtionkonttorin luovutus päätöksen mukaan soteen liittyviin toimintoihin.

10. Kunnan omistamien kiinteistöjen myyntiselvitys

Selvitystyötä jatketaan.

11. Kunnassa sijaitsevien rakennettujen kiinteistöjen selvityshanke

Koko kunnan alueella sijaitsevien rakennettujen kiinteistöjen mukaan lukien vapaa-ajan kiinteistöt selvityshanke. Olettamuksena selvitystyön toteuttamiselle on se, että Kihniössä on suuri määrä rakennettuja kiinteistöjä, joilla sijaitsee ilman rakennuslupaa olevia rakennuksia / rakennusten laajennuksia. Hanke vaatii henkilön, joka päätoimisesti tuota hanketta toteuttaa. Hankkeen tuloksena saadaan päivän tasalla olevat tiedot rakennuksista. Taloudellisesti asia on merkittävä, sillä luvattomille rakennuksille tulee hakea rakennusluvasta ja sitä kautta saatavat rakennuslupamaksujen määrä on arvioni mukaan huomattava. Lisäksi kiinteistöveron määrä nousee, kun kaikki rakennukset saadaan kiinteistöveron alaisiksi. Lisäksi hankkeen kautta saatavaan kaikille kunnassa kiinteistöjä omistaville tasapuolinen kohtelu liittyen rakennuslupamaksuihin ja kiinteistöveron maksuun. Hanke on aloitettu ja se jatkuu vuonna 2019.

12. Vakuutusten kilpailutus

Asiaa selvitetty 2017. Nykyiset hinnat ovat kilpailukykyisiä. Selvitetään tarvittaessa uudestaan.

13. Henkilöstön lyhytkestoista lomautuksista saatavan mahdollisen taloudellisen hyödyn selvittäminen.

Kunnanhallitus päätti 6.2.17 § 19, että se ei lähde viemään eteenpäin lomautusmenettelyä Kihniön kunnassa liian pienen taloudellisen hyödyn ja lomautuksista syntyvien toiminnallisten haittojen vuoksi.

14. Palvelutason alentaminen.

Selvitetään jokaisella sektorilla mi. sosiaali- ja terveystoimi palvelutason mahdollinen alentaminen ja siitä saatava kustannushyöty. Kunnanhallitus päätti (27.9.17 § 152) ettei sosiaali- ja terveystoimen palvelutasoa alenneta.

15. Vuosittainen kaikkien taksojen tarkastelu.

Vertailukohtana pidetään lähialueen kuntia sekä muita samankokoisia kuntia. Kunnan jatkuvaa toimintaa.

16. Mahdolliset tarveharkintaiset toimenpiteet liittyen talousarvioasetelman ja tilin päätöksen laadintaan (esim. poistosuunnitelmaan mahdolliset muutokset).

17. Harkinnanvaraisten hankkeiden avustusten hakeminen. Useisiin hankkeisiin on saatu avustuksia. Toimintaa jatketaan.

Investointiosa**KUNNANHALLITUKSEN INVESTOINNIT**

Pro Economica Premium –ohjelmiston hankinta	15.000
Maanhankinta	390.000

Yhteensä	405.000
-----------------	----------------

TEKNISEN LAUTAKUNNAN INVESTOINNIT**Talon rakennus**

Koivikon rivitalon C peruskorjaus	350.000
Terveyskeskuksen muutostyöt lastensuojelun sijaishuollon yksikköä varten	20.000
Kunnanviraston kunnostusta	40.000
Puumilan kunnostustyöt	20.000
Puumilan äänentoiston rakentaminen	13.000
Vuokrapirtti rivitalon korjausta	50.000
Yhtenäiskoulun ruokasalin yhdistäminen aulatilaan	10.500
Yhtenäiskoulun keittiökoneiden hankinta	25.000

Vesi- ja viemärilaitos

Vesilaitoksen varavoiman hankinta	25.000
-----------------------------------	--------

Hankesuunnittelu

Yleinen hankesuunnittelumääräraha	30.000
-----------------------------------	--------

Yhteensä	583.000
-----------------	----------------

SIVISTYSLAUTAKUNNAN INVESTOINNIT

Kirjaston asiakaspalvelupisteen ajantasaistaminen	20.000
---	--------

INVESTOINTITULOT

Hankeraha myönnetty (kirjasto)	-6.000
Kiinteistön myynti	-65.000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	937.500
------------------------------	----------------

Teknisen lautakunnan suunnitteluvuodet 2020-2021

Koivikon rivitalo C:n peruskorjauksen jatko	150.000
---	---------

Rahoituslaskelma

Nettoinvestointeja tehdään vuonna 2019 937.500 eurolla. Nettolainamäärä kasvaa vuonna 2019 noin 341.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 9.148.000 euroa, mikä on 4.730 euroa / asukas. Vuonna 2018 pitkäaikaista lainaa ei nostettu.

Valtionosuudet on arvioitu noin 63.000 euroa suuremmiksi kuin vuonna 2018 (6.692.000 euroa). Valtionosuudet vuonna 2019 on arvioitu 6.755.004 euroksi.

Verotulojen arvioidaan lisääntyvän vuodelle 2019 vuoden 2018 budjetista 21.000 euroa eli noin 0,35 % . Verotulot arvioidaan yhteensä 5.989.000 euroksi. Kokonaisuutena verotus koostuu seuraavasti. Kunnallisveron tuotto-odotus 4.714.000 €, kiinteistöveron tuotto-odotus 556.000 € ja yhteisöveron tuotto-odotus 719.000.

Suunnitelmakauden 2021 lopussa lainaa on 9.428.000 euroa, määrä on 7,05 % suurempi kuin 2019 vuoden alussa.

Lainakannan kehitys / asukas / €

TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021
3.994	4.812	5.019	4.730	4.906	4.875

Rahoitukseen on talousarviovuodelle merkitty pitkäaikaista lainaa 1.000.000 euroa, jonka ottamisesta päättää kunnanhallitus. Vanhoja lainoja lyhennetään noin 659.000 eurolla.

Jos tilapäisluottoa vuoden aikana tarvitaan, niin sen ottamisesta päättää kunnanjohtaja 500.000 euroon saakka.

Kuntalain 14 § mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan sijoitustoiminnan perusteista. Nykyisessä rahoitusstilanteessa ei Kihniön kunnan sijoitustoiminnalle ole tarpeen laatia yksityiskohtaisia ohjeita. Yleisohjeina noudatetaan seuraavia periaatteita:

- sijoitukset tehdään turvaavasti siten, että pääoman menettämisen riski on vähäinen
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.

Rahoituslaskelma 2019

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
	euroa 1.000	euroa 1.000	euroa 1.000
TOIMINNAN RAHAVIRTA	606	- 302	-252
Vuosikate	546	- 302	-252
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	60		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.017	- 746	-937
Investointimenot	-1.102	- 776	-1.008
Rahoitusosuudet investointeihin	2	30	6
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot	83		65
Toiminnan ja investointien raha- virta	-411	- 1.048	-1.189
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1.356	342	341
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	41		
Antolainasaamisten lisäykset	-17		
Antolainasaamisten vähennykset	58		
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1.521	342	341
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2.100	1.000	1.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 579	- 658	- 659
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUU- TOKSET	-206		
Rahoituksen rahavirta	1.356	342	341
Rahavarojen muutos	945	- 706	-848

Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2019

	€	€	€	€	€
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1.050.212	680.909	697.361	633.486	790.341
Maksutuotot	428.913	121.212	96.097	94.000	67.000
Tuet ja avustukset	107.741	38.930	91.935	53.080	93.840
Vuokratuotot	908.662	840.556	931.793	864.375	935.385
Muut toimintatuotot	21.554	10.337	5.638	2.400	2.400
TOIMINTATUOTOT yht.	2.517.082	1.691.946	1.822.823	1.647.341	1.888.966
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	4.341.964	3.007.187	2.802.051	3.044.486	3.288.025
Palveluiden ostot	8.853.102	9.685.743	9.822.411	10.144.337	10.034.378
Aineet ja tarvikkeet	803.396	694.410	695.583	644.398	668.650
Avustukset	430.268	190.805	192.313	234.800	212.200
Muut toimintakulut	439.255	326.313	558.123	433.190	591.435
TOIMINTAKULUT yht.	-14.867.984	-13.904.461	-14.070.482	-14.521.611	-14.794.688
TOIMINTAKATE	-12.350.902	-12.212.514	-12.247.659	-12.874.270	-12.905.722
VEROTULOT	6.196.285	6.103.065	5.883.197	5.968.000	5.989.000
VALTIONOSUUDET	6.102.849	6.710.831	6.914.473	6.691.586	6.755.004
RAH.TUOTOT+KULUT	- 71.146	-79.224	-3.732	-87.200	-90.650
VUOSIKATE	- 122.915	522.157	546.279	-301.884	-252.368
POISTOT	- 807.300	-834.720	-740.936	-645.701	-598.269
TILIKAUDEN TULOS	-930.215	-335.247	-194.657	-917.385	-850.637
POISTOERON LIS./VÄH.	108.710	105.617	98.224	91.348	84.954
VARAUSTEN LIS./VÄH.					
TILIKAUDEN YLIJ/ALIJ.	- 821.505	-229.630	-96.433	-856.237	-765.683

Historiatiedot ja vuoden 2019 talousarviokehys hallintokunnittain (1000 €)

MENOT

HALLINTOKUNTA/Tulosalue	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
KUNNANHALLITUS	740	841	8911	9201	9398	9420
- Luottamushenkilöhallinto	83	109	114	117	136	140
- Yleishallinto	465	561	481	490	484	498
- Yhteistoimintapalvelut	45	39	43	52	52	49
- Työllisyystyöt	6	6	6	5	6	6
- Sosiaali- ja terveystoimi			8140	8385	8491	8499
- Maksusuudet valtiolle	52	49	47	44	51	42
- Elinkeinoelämän yleinen edist.	49	41	48	79	142	149
- Maaseututoimi	40	37	32	29	36	37
SIVISTYSLAUTAKUNTA	3101	3088	3150	3002	3254	3419
- Hallinto	64	69	64	58	68	68
- Lasten päivähoito	795	694	620	601	696	702
- Peruskoulut	1943	2020	2156	2050	2171	2298
- Keskiasteen koulutus	28	22	13	10	20	21
- Muu sivistystoimi	271	283	297	283	299	330
TEKNINEN LAUTAKUNTA	1930	1790	1844	1867	1869	1956
- Yksityistiet	53	50	44	44	45	44
- Ympäristönsuojelu	4	12	14	12	15	14
- Hallinto	96	104	105	116	146	150
- Palo- ja pelastustoimi	155	149	154	146	143	148
- Maankäytön suunnittelu	70	42	69	56	86	89
- Kiinteistöt	934	858	845	915	826	893
- Liikenneväylät ja yl. alueet	89	116	130	131	143	139
- Jätehuolto	-	-	-	-		
- Vesi- ja viemärlaitos	156	135	164	140	180	197
- Tekniset palvelut	373	325	320	307	285	282
KAIKKI YHTEENSA	16.049	14.868	13.905	14.070	14.521	14.795